កម្រងសៀវភៅអភិវឌ្ឍន៍វិជ្ជាជីវៈគ្រូបង្រៀន

មគ្គុទ្ទេសក៍គរុកោសល្យ និងការអនុវត្តជាក់ស្តែងក្នុងថ្នាក់រៀន

ផលវិបាកក្នុងការបង្រៀនសិស្សសម្រាប់គ្រូចេញថ្មី និងវិធីសាស្ត្រដោះស្រាយដ៏មានប្រសិទ្ធភាព

Challenges in Teaching for New Teachers and Effective Solutions

ចងក្រងដោយ៖ លោក ហេង ឈុនឡេង

ឯកសារជំនួយស្មារតីសម្រាប់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ គរុសិស្ស គរុនិស្សិត និងគ្រូបង្រៀនចេញថ្មី

ឆ្នាំ ២០២៦

មាតិកា

អារម្ភកថា ..... - 4 -

សេចក្តីផ្តើម ..... - 5 -

អាជ្ញាបណ្ណវែកសិលក (Creative Commons License) ..... - 6 -

ការវាស់វែងនាំ៖ ផលវិបាកចម្បងៗរបស់គ្រូចេញថ្មី និងវិធីសាស្ត្រដោះស្រាយតាមវគ្គទាំង ៥ ..... - 8 -

១. ផលវិបាកដែន «វិបត្តិដំបូង» និងការទ្រទ់ទុកចិត្តរវាងខ្លួនឯង ..... - 9 -

២. ផលវិបាកក្នុងការរៀបចំកិច្ចសេវាការបង្រៀនឱ្យសមស្របនឹងដំណាក់កាល ..... - 10 -

៣. ផលវិបាកក្នុងការរៀបចំវគ្គ និងគ្រប់គ្រងពេលវេលាបង្រៀនក្នុងដំណាក់កាល ..... - 11 -

៤. ផលវិបាកដែនការនិយាយរាន្យរាស់ច្រើនរោកដោយទ្រទ់ការចូលរួមពីសិស្ស ..... - 12 -

៥. ផលវិបាកក្នុងការកំណត់ច្បាស់ដែនវាងការលួងលោម និងអំណាចគ្រប់គ្រងថ្នាក់ ..... - 13 -

៦. ផលវិបាកក្នុងការទាក់ទាញការយកចិត្តទុកដាក់នៅពេលសិស្សខ្ជិលច្រ និងមិនស្តាប់បង្គាប់ ..... - 14 -

៧. ផលវិបាកក្នុងការដោះស្រាយសិស្សពិសេស ឬសិស្សប្រឆាំងតបតក្នុងថ្នាក់ ..... - 15 -

៨. ផលវិបាកក្នុងការគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀនដែលមានចំនួនសិស្សច្រើនកុះករ ..... - 16 -

៩. ផលវិបាកក្នុងការបង្រៀនថ្នាក់ដែលមានសិស្សក្មេក និងសិស្សខ្លាយតាយតា ..... - 18 -

១០. ផលវិបាកក្នុងការជួយសិស្សរៀនយឺត ឬទ្រទ់ទំរោះនឹងមូលដ្ឋាន ..... - 19 -

១១. ផលវិបាកក្នុងការបំផុសឱ្យសិស្សអង្គុយទ្វាសហាយរង្គើយសំណូរ និងបរក្ខេត្តមតិ ..... - 20 -

១២. ផលវិបាកក្នុងការបង្កើតសំណូរបំផុសគំនិត និងការគិតកម្រិតខ្ពស់ ..... - 21 -

១៣. ផលវិបាកក្នុងការដឹកនាំការងារក្រុមដែលសិស្សមានផ្នែកអែរលើជិតកត្តិក្មេក ..... - 22 -

១៤. ផលវិបាកដែនកម្ទេះសម្ភារៈខុបទ្ទស និងធនធានបង្រៀនក្នុងថ្នាក់ ..... - 23 -

១៥. ផលវិបាកក្នុងការពិនិត្យការយល់ដឹងរបស់សិស្សឱ្យបានត្រឹមត្រូវក្នុងដំណើរការរៀន ..... - 24 -

១៦. ផលវិបាកដែនបន្ទុកកែកិច្ចការសិស្សច្រើនរោក និងការផ្តល់ព័ត៌មានត្រឡប់ ..... - 25 -

១៧. ផលវិបាកដែនសិស្សមិនរង្គើកិច្ចការផ្ទះ និងទ្រទ់ទម្លាប់ល្អសិក្សា ..... - 26 -

១៨. ផលវិបាកក្នុងការទំនាក់ទំនងជាមួយមាតាបិតា ឬអាណាព្យាបាលសិស្ស ..... - 27 -

១៩. យុទ្ធសាស្ត្របន្ទុំ៖ ការបង្រៀនតាមរយៈម៉ាប់ (I do, We do, You do) + ការជួយរង្វាយរង្វែង (Scaffolding) + ការវាយតម្លៃរហ័ស ..... - 28 -

២០. យុទ្ធសាស្ត្របន្ថែម កិច្ចការរំឭកយ៉ាង (Do Now) + ការកំណត់ម៉ោង (Visual Timer) + ការអនុវត្តនិត្យវត្តមានសិស្ស (Proximity Control) ..... - 29 -

២១. ការទប់ស្កាត់ការធុញទ្រាន់ក្នុងវិជ្ជាជីវៈ (Teacher Burnout) និងការស្វែងរកគ្រូណែនាំ (Mentoring & PLC) - 30 -

ការផ្តុះបញ្ចាំង និងស្ទីលរាយការណ៍ការងារកិរិយាវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់គ្រូបង្រៀនថ្មី ..... - 32 -

ធនធានសម្រាប់ការសិក្សាស្វែងយល់បន្ថែម ..... - 33 -

ឯកសារយោង ..... - 35 -

អារម្ភកថា

សៀវភៅ «ផលវិបាកក្នុងការបង្រៀនសិស្សសម្រាប់គ្រូចេញថ្មី និងវិធីសាស្ត្រដោះស្រាយដ៏ឆានប្រសិទ្ធភាព» នេះត្រូវបានចងក្រងឡើងក្នុងគោលបំណងផ្តល់ជា «មគ្គុទ្ទេសក៍អនុវត្ត» ដ៏ឆានប្រយោជន៍សម្រាប់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូទើបចេញបង្រៀនថ្មី គរុសិស្ស គរុនិស្សិត និងគ្រូណែនាំ (Mentors) ក្នុងការស្វែងយល់ពីបញ្ហាប្រឈមជាក់ស្តែងក្នុងថ្នាក់រៀន និងរបៀបដោះស្រាយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ខ្លឹមសារនៅក្នុងសៀវភៅនេះ បានសង្ខេបយកបញ្ហាប្រឈម និងដំណោះស្រាយសំខាន់ៗចំនួន ២១ ចាប់ពីការជួប «វិបត្តិការពិតដំបូង» (Reality Shock) ការរៀបចំកិច្ចតែងការបង្រៀន ការគ្រប់គ្រងពេលវេលា និងវិន័យថ្នាក់រៀន រហូតដល់ការជួយសិស្សរៀនយឺត និងការកសាងទំនាក់ទំនងវិជ្ជាជីវៈ។

សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងស្មោះអស់ពីដួងចិត្តដូនចំពោះលោកគ្រូឧទ្ទេស លោកគ្រូ អ្នកគ្រូជើងចាស់ និងក្រុមការងារអប់រំទាំងអស់ ដែលតែងតែផ្តល់នូវឆាកចូល ការចែករំលែកបទពិសោធន៍ពិតពីថ្នាក់រៀន និងយុទ្ធសាស្ត្រដើម្បីស្តាបនា។ ការរួមចំណែកទាំងនេះបានធ្វើឱ្យសៀវភៅនេះក្លាយជាស្នាដៃដ៏ឆានតម្លៃ និងឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការជាក់ស្តែងរបស់គ្រូបង្រៀនចេញថ្មីនៅតាមតំបន់ស្ថានសិក្សា។

ខ្ញុំសង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំថា សៀវភៅនេះនឹងក្លាយជាមិត្តរួមដំណើរដ៏ល្អ និងជាប្រភពកម្លាំងចិត្តសម្រាប់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូចេញថ្មីគ្រប់រូប ក្នុងការប្រែក្លាយរាល់ផលវិបាកក្នុងឆ្នាំដំបូងៗនៃអាជីព ទៅជាបទពិសោធន៍ដ៏រឹងមាំ និងជោគជ័យ។ រាល់យុទ្ធសាស្ត្រដើម្បីស្តាបនាពីសំណាក់មិត្តអ្នកអាន នឹងក្លាយជាកម្លាំងចិត្តដ៏វិសេសវិសាលសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍស្នាដៃបន្តបន្ទាប់ទៀត។

សូមជូនពរលោកគ្រូ អ្នកគ្រូ និងអ្នកអប់រំទាំងអស់ ទទួលបានជោគជ័យក្នុងបេសកកម្មបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្សសម្រាប់សង្គមជាតិ។

តាកែវ, ថ្ងៃរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ខែតុលា ឆ្នាំ២០២៦
អ្នកចងក្រង៖ លោក រេម ឈុនឡេង (គ្រូប្រឹក្សាគរុកោសល្យនៃ វ.ហ.ស.រ៉ៃព្រៃល្អ)

សេចក្តីផ្តើម

ការឈានដើរចូលក្នុងថ្នាក់រៀនក្នុងនាមជា «គ្រូបង្រៀនចេញថ្មី» (Beginning / Novice Teacher) គឺជាដំណាក់កាលដ៏រំភើប ប៉ុន្តែក៏ពោរពេញដោយបញ្ហាប្រឈមជាច្រើនផងដែរ។ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវរបស់ Veenman (1984) និង Ingersoll & Smith (2003) បានបង្ហាញថា គ្រូបង្រៀនថ្មីភាគច្រើនជួបប្រទះនូវ «បញ្ហាប្រឈមដំបូងៗ» នៅពេលផ្លាស់ប្តូរពីទីស្តីតគរុកោសល្យនៅសាលាបណ្តុះបណ្តាល ឬកាន់ការអនុវត្តជាក់ស្តែងក្នុងថ្នាក់រៀនដែលមានសិស្សច្រើន ចរិតលក្ខណៈខុសៗគ្នា និងសម្ពាធការងាររដ្ឋបាល។

សៀវភៅនេះត្រូវបានចងក្រងឡើងក្នុងគោលបំណងផ្តល់ជា «មគ្គុទ្ទេសក៍អនុវត្ត» ដើម្បីជួយគ្រូបង្រៀនចេញថ្មីឱ្យស្គាល់ច្បាស់ពីឫសគល់នៃផលវិបាកនីមួយៗ និងមានវិធីសាស្ត្រដោះស្រាយជាក់លាក់។ ខ្លឹមសារនៅក្នុងសៀវភៅនេះ រួមបញ្ចូលនូវផលវិបាក និងដំណោះស្រាយសំខាន់ៗចំនួន ២១ ចាប់ពីការរៀបចំផែនការបង្រៀន ការគ្រប់គ្រងវិន័យ និងពេលវេលា ការបង្រៀនថ្នាក់ចម្រុះសមត្ថភាព រហូតដល់យុទ្ធសាស្ត្របន្ធូរបន្ថយការថប់អារម្មណ៍ និងការថែរក្សាសុខុមាលភាពផ្លូវចិត្តរបស់គ្រូ។

អ្វីដែលអ្នកនឹងទទួលបានពីសៀវភៅនេះ៖

- ការវិភាគចំបញ្ហាជាក់ស្តែងរបស់គ្រូថ្មី៖ ការបង្ហាញពីផលវិបាកពិតប្រាកដទាំង ២១ ដែលគ្រូចេញថ្មីតែងជួបប្រទះក្នុងថ្នាក់រៀន ទាំងកម្រិតបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សា។
- វិធីសាស្ត្រដោះស្រាយតាមលំអាប់លំអោយ៖ ការណែនាំពីដំហានអនុវត្តជាក់ស្តែងនីមួយៗយ៉ាងច្បាស់លាស់ អមដោយឧទាហរណ៍ក្នុងបរិបទសាលារៀននៅកម្ពុជា។
- ការការពារហានិភ័យ និងការកសាងទំនុកចិត្ត៖ ការចង្អុលបង្ហាញពីកំហុសឆ្គងដែលគ្រូថ្មីគួរជៀសវាង និងគន្លឹះកសាងភាពធន់ក្នុងវិជ្ជាជីវៈ (Teacher Resilience)។

យើងសង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំថា សៀវភៅនេះនឹងក្លាយជាដំណួយការដ៏ល្អសម្រាប់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូចេញថ្មីក្នុងការកសាងទំនុកចិត្ត ដំណាក់បង្រៀនដ៏រស់រវើក និងជួយឱ្យសិស្សានុសិស្សទទួលបានលទ្ធផលសិក្សាខ្ពស់។

អាជ្ញាបណ្ណចែករំលែក (Creative Commons License)

សៀវភៅស្តីពី «ផលវិបាកក្នុងការបង្រៀនសិស្សសម្រាប់គ្រូចេញថ្មី និងវិធីសាស្ត្រដោះស្រាយដ៏ងាយប្រសិទ្ធភាព» នេះត្រូវបានចែករំលែកក្រោមអាជ្ញាបណ្ណ គ្រីអេទីវ ខមមិនស៍ CC BY-NC-ND 4.0 (Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International) សម្រាប់កំណែអេឡិចត្រូនិចជាភាសាខ្មែរ។ អាជ្ញាបណ្ណនេះអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់បន្តចម្លង និងចែកចាយឯកសារគ្រប់ទម្រង់ ឬមធ្យោបាយណាមួយក្នុងទម្រង់ដើមសម្រាប់គោលបំណងមិនមែនពាណិជ្ជកម្ម និងលុះត្រាតែមានការផ្តល់ក្រេឌីតដល់ស្តាបនិក៖

BY (ការផ្តល់ក្រេឌីត)៖ ត្រូវផ្តល់ក្រេឌីតដល់អ្នកចងក្រងគឺ ហេង ឈុនឡង។

NC (មិនមែនពាណិជ្ជកម្ម)៖ អនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ស្នាដៃនេះសម្រាប់តែគោលបំណងអប់រំ និងមិនមែនពាណិជ្ជកម្មប៉ុណ្ណោះ។

ND (មិនមានការកែប្រែលើស្នាដៃដើម)៖ ដើម្បីសុំសិទ្ធិក្នុងការកែប្រែ ឬសម្របសម្រួល សូមទាក់ទងមកកាន់អ្នកចងក្រង ហេង ឈុនឡង។

អាសយដ្ឋានអ៊ីមែល៖ chhunleng098@gmail.com

Telegram៖ 098728190

"គ្រូបង្រៀនចេញថ្មីមិនមែនបារម្ភរឿងសារៈចំណេះដឹងលើមុខវិជ្ជានោះទេ ប៉ុន្តែជាគម្លាតរបស់ពួកគេអាស្រ័យលើការរៀបចំផែនការច្បាស់លាស់ ការគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀន និងការគាំទ្រពីគ្រូណែនាំ (Wong & Wong, ២០១៨; Ingersoll & Strong, ២០១១)" ។

"What teachers know and can do is the most important influence on what students learn (Wong & Wong, 2018; Ingersoll & Strong, 2011)."

រូបភាពទី១៖ ការពិភាក្សាកិច្ចតែងការបង្រៀន និងការផ្តល់ប្រឹក្សាគុរកោសល្យរវាងគ្រូណែនាំ និងគ្រូបង្រៀនថ្មី (បង្កើតដោយ Gemini AI)

នៅក្នុងឆ្នាំដំបូងៗនៃការបង្រៀន គ្រូចេញថ្មីតែងជួបប្រទះផលវិបាកចម្រុះគ្នា ចាប់តាំងពីការរៀបចំមេរៀនមុនចូលថ្នាក់ រហូតដល់ការគ្រប់គ្រងសិស្ស និងការវាយតម្លៃ។ ដើម្បីជួយឱ្យលោកគ្រូ អ្នកគ្រូងាយស្រួលស្វែងរកដំណោះស្រាយឱ្យចំបញ្ហា ខាងក្រោមនេះគឺជាតារាងណែនាំសង្ខេបតាមផ្នែកសំខាន់ៗទាំង ៥៖

តារាងណែនាំ៖ ផលវិបាកចម្បងៗរបស់គ្រូចេញថ្មី និងវិធីសាស្ត្រដោះស្រាយតាមផ្នែកទាំង ៥

ផ្នែកនៃបញ្ហាប្រឈមរបស់គ្រូថ្មី	ផលវិបាកចម្បងដែលគ្រូចេញថ្មីជួបប្រទះ	វិធីសាស្ត្រដោះស្រាយដ៏មានប្រសិទ្ធភាព (ផ្អែកលើមាតិកាសៀវភៅ)
១. ការរៀបចំផែនការ ម៉ោងពេល និងទំនុកចិត្ត (Planning, Pacing & Reality Shock)	• ភ័យព្រួយ ខ្វះទំនុកចិត្ត និងវិបត្តិការពិតដំបូង • សរសេរកិច្ចតែងការមិនស៊ីនឹងម៉ោងជាក់ស្តែង • បង្រៀនមិនទាន់ម៉ោង ឬគ្មានិយាយច្រើនពេក	១. Overcoming Reality Shock (កសាងទំនុកចិត្តគ្រូថ្មី) ២. Backward Lesson Design (កិច្ចតែងការផ្តោតលើលទ្ធផល ៣. Instructional Pacing (គ្រប់គ្រងពេលតាមដំណាក់កាល ៤. Reducing Teacher Talk Time (រូបមន្ត ៣០/៧០)
២. ការគ្រប់គ្រងវិន័យ និងអំណាចក្នុងថ្នាក់ (Discipline, Authority & Large Classes)	• ពិបាកកំណត់ព្រំដែនរវាងភាពស្លូត និងភាពម៉ឺងម៉ាត់ • សិស្សឡូឡា មិនស្តាប់បង្គាប់ ឬប្រឆាំងតបត • ថ្នាក់រៀនធានសិស្សច្រើនកុះករពិបាកគ្រប់គ្រង	៥. Warm Demander Approach (ម៉ឺងម៉ាត់តែកក់ក្តៅ) ៦. Non-Verbal & Call-Response Signals (ទាញអារម្មណ៍) ៧. De-escalating Defiance (រំអាប់អារម្មណ៍សិស្សប្រឆាំង) ៨. Large Class Routines & Zone Leaders (ថ្នាក់សិស្សច្រើន)
៣. ការបង្រៀនសិស្សចម្រុះសមត្ថភាព (Differentiated Instruction & Inclusion)	• សិស្សពូកែ និងសិស្សខ្វះយល់ឃើញគ្នាពិបាកបង្រៀន • សិស្សរៀនយឺតតាមមិនទាន់ និងសិស្សរអៀនមិនហ៊ានឆ្លើយ • សិស្សពឹងផ្អែកតែលើមិត្តភក្តិពេលធ្វើការងារក្រុម	៩. Tiered Tasks & Differentiation (លំហាត់តាមកម្រិត) ១០. Scaffolding & Peer Tutoring (ជួយរង្វាស់ច្រើងសិស្សខ្វះយល់) ១១. Safe Participation & Think-Pair-Share (ជួយសិស្សរអៀន) ១២. Questioning & ១៣. Group Roles Accountability
៤. សម្ភារៈខ្វះខ្លួស ការវាយតម្លៃ និងកិច្ចការផ្ទះ (Teaching Aids, Assessment & Homework)	• ខ្វះសម្ភារៈខ្លួស និងធនធានបង្រៀន • មិនដឹងថាសិស្សយល់មេរៀនពិតប្រាកដឬអត់ • បន្ទុកកែកិច្ចការច្រើនពេក និងសិស្សមិនធ្វើកិច្ចការផ្ទះ	១៤. Low-Cost Teaching Aids (សម្ភារៈខ្លួសរឹតប្រឌិត) ១៥. Formative Check-ins (ពិនិត្យការយល់ដឹងរហ័ស) ១៦. Targeted Grading & Peer Feedback (កែកិច្ចការឆ្លាតវៃ) ១៧. Meaningful Homework System (ទង្គាប់ធ្វើកិច្ចការផ្ទះ)
៥. ទំនាក់ទំនងវិជ្ជាជីវៈ និងសុខុមាលភាពគ្រូ (Parents, Combined Strategies & Well-being)	• លំបាកទំនាក់ទំនងជាមួយអាណាព្យាបាលសិស្ស • ពិបាកបញ្ចូលគ្នាចន្លោះបង្រៀន និងការគ្រប់គ្រងរួមគ្នា • ហត់នឿយផ្លូវចិត្ត (Burnout) និងខ្វះអ្នកពិគ្រោះយោបល់	១៨. Parent Partnership (ទំនាក់ទំនងអាណាព្យាបាលបែបវិជ្ជមាន) ១៩. I do-We do-You do + Scaffolding (យុទ្ធសាស្ត្របន្តបន្ទាប់ទី១) ២០. Do Now + Timer + Proximity (យុទ្ធសាស្ត្របន្តបន្ទាប់ទី២) ២១. Teacher Well-being & Mentoring (គ្រូណែនាំ និង PLC)

💡 **ចំណាំ៖** *"ផលវិបាកទាំងនេះគឺជារឿងធម្មតាដែលគ្រូបង្រៀនថ្មីគ្រប់រូបតែងជួបប្រទះ។ ការអនុវត្តវិធីសាស្ត្រដោះស្រាយម្តងមួយជំហានៗរួមជាមួយអត់ធ្មត់ នឹងជួយឱ្យលោកគ្រូ អ្នកគ្រូក្លាយជាគ្រូបង្រៀនដ៏ល្អាក់ដំនាក្រៗ។"*

១. ផលវិបាកនៃ «វិបត្តិដំបូង» និងការខ្វះទំនុកចិត្តលើខ្លួនឯង

Reality Shock (វិបត្តិដំបូងក្នុងអាជីពគ្រូបង្រៀន) សំដៅលើអារម្មណ៍តក់ស្លុត ភ័យខ្លាច និងខ្វះទំនុកចិត្តនៅពេលគ្រូបង្រៀនទើបចេញថ្មីផ្លាស់ប្តូរពីសាលាគរុកោសល្យ ឬកាន់ថ្នាក់រៀនពិតប្រាកដ (Veenman, 1984)។ គ្រូថ្មីច្រើនតែមានអារម្មណ៍ថា អ្វីដែលខ្លួនបានរៀនក្នុងទ្រឹស្តីខុសពីស្ថានភាពជាក់ស្តែង ភ័យខ្លាចសិស្សសួរសំណួរឆ្លើយមិនរួច និងបារម្ភខ្លាចគ្រប់គ្រងថ្នាក់មិនបាន។ វិធីសាស្ត្រដោះស្រាយនេះគួរប្រើចាប់ពីសប្តាហ៍ដំបូងនៃការចូលបម្រើការងារ ដើម្បីកសាងទំនុកចិត្តលើសមត្ថភាពខ្លួនឯង (Teacher Self-Efficacy)។

☞ វិធីសាស្ត្រដោះស្រាយ និងដំណើរការអនុវត្ត

- **ដំហានទី១៖** រៀបចំខ្លួនមុនចូលថ្នាក់ឱ្យបានច្បាស់លាស់ (Over-prepare the First 10 Minutes) ដោយហាត់សមការនិយាយឆ្លើយដោយ និងសរសេរចំណុចគន្លឹះលើក្រដាសកូច (Cue Card)។
- **ដំហានទី២៖** ប្រើប្រាស់ភាសាកាយវិការប្រកបដោយទំនុកចិត្ត (Confident Posture & Voice) ដូចជាការឈរត្រង់ខ្លួន សម្លឹងមើលសិស្សឱ្យគ្រប់ជ្រុង និងនិយាយដោយសំឡេងម៉ឺងម៉ាត់ច្បាស់ៗ។
- **ដំហានទី៣៖** ទទួលស្គាល់ដោយស្មោះត្រង់នៅពេលជួបសំណួរដែលមិនទាន់ច្បាស់ ដោយប្រើគំនិត «កត់ត្រាទុកស្រាវជ្រាវរួមគ្នា» (Parking Lot Question) ជំនួសឱ្យការឆ្លើយស្មានៗ។
- **ដំហានទី៤៖** កត់ត្រារឿងរ៉ាវតូចតាចដែលជាគន្លឹះជោគជ័យប្រចាំថ្ងៃ (Daily Teaching Win Journal) ដោយសរសេរចំណុចល្អៗយ៉ាងហោចណាស់ ២ចំណុច ដែលខ្លួនធ្វើបានល្អក្នុងម៉ោងបង្រៀននីមួយៗ។
- **ដំហានទី៥៖** សុំចូលសង្កេតម៉ោងបង្រៀនរបស់គ្រូដើមចាស់ក្នុងសាលា (Peer Observation) ដើម្បីរៀនសូត្រពីរបៀបដោះស្រាយស្ថានភាពជាក់ស្តែងក្នុងបរិបទសាលាផ្ទុចគ្នា។

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (**គ្រប់មុខវិជ្ជា - សប្តាហ៍ដំបូងនៃការចូលបង្រៀន**)៖

- នៅពេលសិស្សថ្នាក់ទី១០ សួរសំណួរស៊ីដង្កៀមួយដែលគ្រូថ្មីមិនទាន់ប្រាកដចម្លើយ គ្រូញញឹមដោយស្ងប់ស្ងាត់ រួចនិយាយថា៖ «នេះជាសំណួរដ៏ល្អបំផុត! គ្រូនឹងកត់ជាក់លើជ្រុងក្តារខៀន ហើយឱ្យប្អូនៗជួយស្រាវជ្រាវបន្តែម ដើម្បីយើងបកស្រាយរួមគ្នានៅដើមម៉ោងស្អែក»។

នៅចុងសប្តាហ៍ទី១ គ្រូថ្មីពិភាក្សាជាមួយគ្រូណែនាំអំពីចំណុចដែលខ្លួនធ្វើបានល្អ និងចំណុច១ដែលត្រូវកែលម្អនៅសប្តាហ៍ទី២ ធ្វើឱ្យអារម្មណ៍ភ័យខ្លាចថយចុះយ៉ាងឆាប់រហ័ស។

✷ មានការភ័យបន្តែម និងដំណោះស្រាយគន្លឹះ

- **ផលវិបាក៖** គ្រូថ្មីច្រើនដាក់សម្ពាធលើខ្លួនឯងឱ្យល្អឥតខ្ចោះភ្លាមៗ (Perfectionism) ហើយបាក់ទឹកចិត្តនៅពេលម៉ោងបង្រៀនមួយមិនដំណើរការតាមផែនការ។
- **ដំណោះស្រាយ៖** ផ្តោតលើការរីកចម្រើនម្តងមួយជំហាន (Growth Mindset) ដោយកែលម្អតែ ១គំនិតប៉ុណ្ណោះក្នុងមួយសប្តាហ៍។

២. ផលវិបាកក្នុងការរៀបចំកិច្ចតែងការបង្រៀនឱ្យសមស្របនឹងម៉ោងសិក្សា

ផលវិបាកដ៏ធំមួយរបស់គ្រូចេញថ្មី គឺការចំណាយពេលវាប់ប៉ោងសរសេរកិច្ចតែងការបង្រៀនយ៉ាងវែងអន្លាយ ប៉ុន្តែនៅពេលយកទៅបង្រៀនជាក់ស្តែង បែរជាបានខ្លឹមសារច្រើនពេកបង្រៀនមិនអស់ ឬសកម្មភាពមិនឆ្លើយតបទៅនឹងវត្ថុបំណងមេរៀន។ ការប្រើប្រាស់គំរូរៀបចំផែនការបញ្ជោស (Backward Design របស់ Wiggins & McTighe) ជួយឱ្យគ្រូថ្មីរៀបចំមេរៀនបានខ្លី ច្បាស់ និងចំគោលដៅ។

☞ វិធីសាស្ត្រអាន់ត្រាយ (តាមគំរូ Backward Design ៣ ដំហាន)

- ដំហានទី១ - កំណត់វត្ថុបំណងមេរៀនឱ្យជាក់លាក់ (Identify Desired Results)៖ កំណត់ត្រឹម ១ ទៅ ២ ចំណុចគន្លឹះប៉ុណ្ណោះនៃលទ្ធផលរំពឹងទុកដែលសិស្សត្រូវចេះពិតប្រាកដនៅចុងម៉ោង (តាមគោលការណ៍ SMART)។
- ដំហានទី២ - កំណត់ភស្តុតាងវាយតម្លៃជាមុន (Determine Acceptable Evidence)៖ រៀបចំលំហាត់ ឬសំណួរវាយតម្លៃចុងម៉ោង (Exit Ticket) មុននឹងរៀបចំសកម្មភាពបង្រៀន។
- ដំហានទី៣ - រៀបចំសកម្មភាពសិក្ខាខ្លី និងផ្តោតសំខាន់ (Plan Learning Experiences)៖ ជ្រើសរើសតែសកម្មភាពណាដែលជួយឱ្យសិស្សអាចឆ្លើយលំហាត់វាយតម្លៃក្នុងដំហានទី២ បានដោគជីយ ដោយកាត់ចោលខ្លឹមសារបន្ទាប់បន្សំដែលមិនចាំបាច់។

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (ការរៀបចំកិច្ចតែងការបង្រៀនរយៈពេល ៥០នាទី)៖

- ជំនួសឱ្យការដាក់មេរៀនទាំង ៤ទំព័រក្នុងសៀវភៅពុម្ពឱ្យសិស្សកត់ក្នុងមួយម៉ោង គ្រូថ្មីកំណត់វត្ថុបំណងតែមួយគឺ៖ «សិស្សអាចគណនាផ្ទៃក្រឡាត្រីកោណបានត្រឹមត្រូវតាមរយៈលំហាត់ដាក់ស្តែងចំនួន ៣» រួចរៀបចំសកម្មភាពសកម្មត្រឹមតែ ៣ដំណាក់កាលយ៉ាងរលូន។

✷ ហានិភ័យបន្តុះ និងដំណោះស្រាយគន្លឹះ

- ផលវិបាក៖ គ្រូថ្មីច្រើនចម្លងអត្ថបទពីសៀវភៅពុម្ពទាំងស្រុងដាក់ក្នុងកិច្ចតែងការ ធ្វើឱ្យពិបាកជើរើសពេលកំពុងបង្រៀន។
- ដំណោះស្រាយ៖ សរសេរកិច្ចតែងការជាចំណុចគន្លឹះខ្លីៗ (Bullet Points) អមរួមជាមួយការកំណត់នាទីសម្រាប់ដំហាននីមួយៗឱ្យច្បាស់។

៣. ផលវិបាកក្នុងការបែងចែក និងគ្រប់គ្រងពេលវេលាបង្រៀនក្នុងម៉ោងសិក្សា

គ្រូបង្រៀនចេញថ្មីភាគច្រើនជួបបញ្ហា «អស់ម៉ោងមុនចប់មេរៀន» ឬ «សល់ម៉ោងនៅចុងម៉ោងមិនដឹងធ្វើអ្វី»។ បញ្ហានេះកើតឡើងដោយសារការចំណាយពេលយូរពេកលើការរំលឹកមេរៀនចាស់ ឬការពន្យល់ដំហានដំបូងធ្វើឱ្យគ្មានពេលសម្រាប់ឱ្យសិស្សអនុវត្តលំហាត់ និងសរុបមេរៀននៅចុងម៉ោង។ តិចនិចគ្រប់គ្រងល្បឿនបង្រៀន (Instructional Pacing) ជួយឱ្យម៉ោងសិក្សាទាំង ៥០នាទីមានតុល្យភាព។

➽ វិធីសាស្ត្រដោះស្រាយ និងដំណើរការអនុវត្ត

- ដំហានទី១៖ បែងចែកម៉ោងសិក្សា ៥០នាទីតាមរូបមន្ត «៥-១៥-២០-១០»៖ (១) លំនឹងផ្តាក់និងរំលឹកមេរៀន ៥នាទី (២) ខ្លឹមសារថ្មី ១៥នាទី (៣) ការអនុវត្តសកម្មរបស់សិស្ស ២០នាទី និង (៤) វាយតម្លៃនិងសរុប ១០នាទី។
- ដំហានទី២៖ សរសេរម៉ោងកំណត់សម្រាប់សកម្មភាពនីមួយៗនៅផ្ទៃក្តារខៀន និងប្រើនាឡិកាដៃ ឬនាឡិកាផ្តាក់រៀនដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់ពេលវេលា។
- ដំហានទី៣៖ រៀបចំ «លំហាត់បម្រុងបន្ថែម» (sponge / Extension Task) ចំនួន ១ជានិច្ច សម្រាប់ករណីសិស្សធ្វើកិច្ចការហើយរលឿនជាងការគ្រោងទុក។
- ដំហានទី៤៖ ប្រសិនបើការពិភាក្សាអូសបន្លាយលើសម៉ោង ត្រូវកាត់បន្ថយចំនួនក្រុមដែលឡើងរាយការណ៍ ដើម្បីរក្សាពេល ១០នាទីចុងក្រោយសម្រាប់ការសរុប និងវាយតម្លៃជានិច្ច។

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (ម៉ោងគណិតវិទ្យា ឬរូបវិទ្យា - រយៈពេល ៥០នាទី)៖

- គ្រូថ្មីជាក់ម៉ោងរោទ៍រៀនស្ងាត់ៗនៅនាទីទី២០ (ត្រូវបញ្ចប់ការពន្យល់ទ្រឹស្តី) និងនាទីទី៤០ (ត្រូវបញ្ចប់ការងារក្រុមដើម្បីធ្វើ Exit Ticket) ធ្វើឱ្យមេរៀនចប់ទាន់ស្មួរដួងយ៉ាងក្រឹមត្រូវ។

✷ ហានិភ័យបន្ថែម និងដំណោះស្រាយគន្លឹះ

- ផលវិបាក៖ គ្រូថ្មីច្រើនរវល់ចាំរហូតដល់សិស្សគ្រប់គ្នាកត់មេរៀនចប់ម្តងភ្លេះក្បុរៗ ទើបបន្តទៅចំណុចបន្ទាប់ ដែលធ្វើឱ្យខាតពេលវេលា។
- ដំណោះស្រាយ៖ ឱ្យសិស្សកត់តែចំណុចគន្លឹះ ឬដែនទីគំនិត (Mind Map) ក្នុងម៉ោងរៀន រហើយអានសេចក្តីលម្អិតបន្ថែមក្នុងសៀវភៅពុម្ព។

៤. ផលវិបាកនៃការនិយាយពន្យល់ច្រើនពេកដោយខ្វះការចូលរួមពីសិស្ស

ដោយសារការភ័យខ្លាចសិស្សមិនយល់ ឬខ្លាចថ្នាក់រៀនស្ងាត់ គ្រូបង្រៀនចេញថ្មីច្រើនតែនិយាយពន្យល់ម្នាក់ឯងជាប់ៗគ្នា ៤០–៤៥ នាទីពេញមួយរយៈ (Excessive Teacher Talk Time - TTT)។ ការធ្វើបែបនេះធ្វើឱ្យគ្រូហត់នឿយបាត់បង់សំឡេងរីឯសិស្សវិញធុញទ្រាន់ ដល់ពេលគេង និងចាំមេរៀនបានតិចបំផុត។ គោលការណ៍បង្រៀនសកម្មភាពឱ្យគ្រូកាត់បន្ថយការនិយាយម្នាក់ឯង និងបង្កើនពេលវេលាឱ្យសិស្សគិត និងអនុវត្ត (Student Talk & Practice Time)។

➽ វិធីសាស្ត្រអាន និងដំណើរការអនុវត្ត

- ដំហានទី១៖ អនុវត្តច្បាប់ «១០ និង ២» (10-and-2 Rule)៖ រាល់ការពន្យល់របស់គ្រូមិនត្រូវលើសពី ១០នាទីទៀយ ហើយត្រូវផ្អាក ២នាទីឱ្យសិស្សគិត ធ្វើយសំណួរ ឬពិភាក្សាជាមួយគ្នា។
- ដំហានទី២៖ ដំនួសការប្រាប់ចម្លើយត្រាប់ៗ ដោយការដាក់សំណួរបំផុសឱ្យសិស្សទាញរកនិយមន័យ ឬរូបមន្តតាមរយៈឧទាហរណ៍ដាក់ស្ពែង (Inductive Teaching)។
- ដំហានទី៣៖ ប្រើភិចនិច «សិស្សពន្យល់សិស្ស» (Peer Explanation) ដោយរហៅសិស្សម្នាក់ឡើងសរម្លេប ឬបកស្រាយលំហាត់នៅលើក្តារឱ្យនដំនួសគ្រូ។
- ដំហានទី៤៖ កំណត់គោលដៅរូបមន្ត «គ្រូនិយាយ ៣០% - សិស្សធ្វើសកម្មភាព ៧០%» នៅក្នុងកិច្ចកែងការបង្រៀនប្រចាំថ្ងៃ។

ឧទាហរណ៍ដាក់ស្ពែង (មុខវិជ្ជា ប្រវត្តិវិទ្យា ឬភាសាខ្មែរ)៖

- ដំនួសឱ្យការឈរអាន និងពន្យល់មូលហេតុនៃការធ្លាក់ចុះសង្គមរលង្វែកម្នាក់ឯង ៣០នាទី គ្រូពន្យល់បរិបទរួមថ្មីម ៧នាទី រួចឱ្យសិស្សពិភាក្សាជាដៃគូ (Think-Pair-Share) រើម្បីរកមូលហេតុក្នុងនិងក្រៅប្រទេស រួចទើបបកស្រាយ។

✷ ហានិភ័យបន្តម និងដំណោះស្រាយគន្លឹះ

- ផលវិបាក៖ គ្រូថ្មីច្រើនតែនិយាយបកស្រាយម្តងទៀតនូវចម្លើយដែលសិស្សទើបតែឆ្លើយរួច (Teacher Echo) ដែលធ្វើឱ្យសិស្សដងទែលប់ស្តាប់មិត្តភក្តិ។
- ដំណោះស្រាយ៖ ដំនួសការនិយាយទៅដើវិញ ដោយការសួរទៅសិស្សម្នាក់ទៀតថា៖ «តើប្អូនយល់ស្រប នឹងចម្លើយរបស់មិត្តភក្តិអម្បាញ់មិញត្រង់ចំណុចណាខ្លះ?»។

៥. ផលវិបាកក្នុងការកំណត់ព្រំដែនរវាងតាពស្និទ្ធស្នាល និងអំណាចត្រួតត្រួចថ្នាក់

កំហុសទូទៅបំផុតមួយរបស់គ្រូចេញថ្មី (ជាពិសេសគ្រូវ័យក្មេង) គឺការព្យាយាមធ្វើខ្លួនឱ្យស្មុតរពេក ឬធ្វើជា «មិត្តភក្តិ» របស់សិស្សនៅដើមឆ្នាំ ព្រោះចង់ឱ្យសិស្សស្រឡាញ់ ឬខ្លាចយកទៅវិញធ្វើមុខកាចស្រែកគំហកខ្លាំងពេក។ នៅពេលគ្រូបន្ធូរដៃគ្មានព្រំដែន សិស្សនឹងលែងគោរពវិន័យ។ ទស្សនទាន «Warm Demander» (ជើងប៉ាត់លើវិន័យ តែកក់ក្តៅចំពោះសិស្ស - Lemov, 2021) គឺជាគំរោះស្រាយដ៏ឆានប្រសិទ្ធភាពបំផុត។

☞ វិធីសាស្ត្រអាចារ្យ និងគំរោះការអនុវត្ត

- ដំហានទី១៖ *កំណត់បទបញ្ជា និងការរំពឹងទុកឱ្យច្បាស់លាស់ និងជើងប៉ាត់តាំងពីថ្ងៃទី១នៃឆ្នាំសិក្សា ដោយមិនបណ្តោយឱ្យការបំពានវិន័យតូចតាចកន្លងផុតដោយគ្មានការរំលឹកឡើយ។*
- ដំហានទី២៖ *បែងចែកឱ្យដាច់រវាង «ការស្រឡាញ់យកចិត្តទុកដាក់» និង «ការបន្ធូរដៃឱ្យសិស្សធ្វើខុស» (ខ. គ្មនិយាយដោយស្មាមញ្ញើម តែរក្សាគោលការណ៍ការងារឥតងាករេ)។*
- ដំហានទី៣៖ *រក្សាព្រំដែនវិជ្ជាជីវៈ (Professional Boundaries) ទាំងក្នុងការនិយាយស្តី ការស្តៀកពាក់ និងការប្រើប្រាស់បណ្តាញសង្គមជាមួយសិស្ស។*
- ដំហានទី៤៖ *នៅពេលកែលម្អកំហុសសិស្ស ត្រូវផ្តោតលើ «ទង្វើដែលត្រូវកែលម្អ» ដោយសំឡេងស្ងប់ស្ងាត់ មិនប្រើពាក្យបន្ទុះបង្អាប់បុគ្គលិកលក្ខណៈសិស្សឡើយ។*

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (គ្រូបកប្រែភាសា - ការអាចារ្យពេលសិស្សសុំបន្ធូរវិន័យ)៖

- គំរូទី១ (*ការរក្សាគោលការណ៍ដោយភាពកក់ក្តៅ*)៖ *សិស្សនិយាយលេងសើចសុំមិនធ្វើលំហាត់។ គ្រូញញឹមបន្តិច រួចនិយាយដោយសំឡេងម៉ឺងម៉ាត់៖ «គ្រូស្រឡាញ់ប្អូនៗទាំងអស់គ្នា ហើយដោយសារគ្រូចង់ឱ្យប្អូនៗប្រឡងជាប់ ទើបគ្រូតម្រូវឱ្យគ្រប់គ្នាធ្វើលំហាត់ទាំង ៣ទំព័រនេះឱ្យចប់ក្នុង ១០នាទី!»។*
- គំរូទី២ (*ការកំណត់ព្រំដែនពេលសិស្សហៅគ្រូលេងសើចហួសហេតុ*)៖ *គ្រូរំលឹកភ្លាមៗដោយសំឡេងនឹងនរថា៖ «នៅក្នុងថ្នាក់រៀន យើងប្រើពាក្យសម្តីគួរសម និងគោរពគ្នាទៅវិញទៅមកជានិច្ច»។*

✷ ហានិភ័យបន្ថែម និងគំរោះស្រាយគន្លឹះ

- ផលវិបាក៖ *គ្រូថ្មីខ្លះបណ្តោយឱ្យថ្នាក់រៀនរញ៉េរញ៉ៃរស់ជាច្រើនសប្តាហ៍ ទើបចាប់ផ្តើមរឹតបន្តឹងវិន័យ នៅពាក់កណ្តាលឆមាស ដែលពិបាកកែទម្លាប់សិស្សវិញ។*
- គំរោះស្រាយ៖ *អនុវត្តគោលការណ៍ «ជើងប៉ាត់និងច្បាស់លាស់តាំងពីថ្ងៃដំបូង» ព្រោះការបន្ធូរពេលក្រោយងាយជាងការរឹតបន្តឹងក្រោយពេលបាត់បង់សណ្តាប់ធ្នាប់។*

៦. ផលវិបាកក្នុងការទាញការយកចិត្តទុកដាក់នៅពេលសិស្សឡូឡា និងមិនស្ងាប់បង្គាប់

នៅពេលសិស្សក្នុងថ្នាក់ចាប់ផ្តើមដដែកគ្នាអ៊ូអរ គ្រូចេញថ្មីច្រើនតែប្រើវិធីស្រែកឱ្យខ្លាំងជាងសំឡេងសិស្ស ឬគោះក្តារខៀនខ្លាំងៗ។ ការស្រែកមិនត្រឹមតែធ្វើឱ្យគ្រូឈឺបំពង់ក និងបាត់បង់ភាពវៃឆ្លាតក្នុងថ្នាក់ប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងធ្វើឱ្យសិស្សស៊ាំនឹងសំឡេងស្រែកទៀតផង។ ការប្រើប្រាស់សញ្ញាទាញការយកចិត្តទុកដាក់មិនប្រើសំឡេងស្រែក (Non-Verbal & Rhythmic Signals) ដូរយឱ្យថ្នាក់ស្ងាត់ក្នុងរយៈពេល ៥វិនាទី។

រូបភាពទី២៖ ការរៀបចំសកម្មភាពសិក្សាតាមកម្រិត និងការប្រើសញ្ញាណនាំក្នុងថ្នាក់រៀន (បង្កើតដោយ Gemini AI)

☞ វិធីសាស្ត្រដោះស្រាយ និងដំណើរការអនុវត្ត

- **ដំហានទី១៖** បង្រៀនសញ្ញាស្ងាត់រួមប្រចាំថ្នាក់ (Class Quiet Signal) មុនពេលចាប់ផ្តើមរៀន ដូចជា៖
  - គ្រូលើកដៃស្តាំឡើងលើ និងរាប់ថយក្រោយពី ៥ មក ១ ✋ = សិស្សលើកដៃតាម និងបិទមាត់ស្ងាត់
  - គ្រូទះដៃតាមចង្វាក់ ១-២-៣ 👏 = សិស្សទះដៃឆ្លើយតប ២ដង រួចងាក់ដៃលើតុត្រៀកមើលគ្រូ
  - គ្រូឈរស្ងៀមនៅមុខថ្នាក់ និងផ្អាកនិយាយ (Strategic Pause) = សិស្សរំលឹកគ្នាឱ្យស្ងាត់
  - គ្រូពណ៌នាឈ្មោះក្រុមដែលស្ងាត់មុនគេ (Positive Narration) = ក្រុមដទៃយកគំរូតាម
- **ដំហានទី២៖** ប្រកាន់ខ្ជាប់គោលការណ៍ «មិននិយាយពាក្យរំលងរៀនពីលើសំឡេងសិស្សដាច់ខាត» រហូតដល់ថ្នាក់ស្ងាត់ ១០០% ទើបចាប់ផ្តើមនិយាយរៀងរាល់សំឡេងឆ្មក់។

ឧទាហរណ៍ដាក់ស្ថានភាព (ជម្រើសរូបវិទ្យា ឬគណិតវិទ្យា - ក្រោយរោលពិភាក្សាក្រុម)៖

- ពេលសិស្ស ៤០នាក់កំពុងដេកគ្នាខ្លាំងៗ គ្រូថ្មីមិនស្រែកថា «ស្ងាត់!» នោះទេ គឺគ្រូលើកដងស្តាំឡើងលើ ហើយនិយាយដោយសំឡេងធម្មតាថា៖ «គ្រូឃើញក្រុមទី១ បានអាក់បិចចុះ និងឆើលមកគ្រូហើយ... ក្រុមទី២ ក៏រួចរាល់ដែរ...» ក្នុងរយៈពេល ៥វិនាទី សិស្សទាំងអស់ស្ងាត់ជ្រាប។

✷ ហានិភ័យបន្តុះ និងដំណោះស្រាយគន្លឹះ

- ផលវិបាក៖ គ្រូថ្មីខ្លះប្រើសញ្ញាស្ងាត់ហើយ ប៉ុន្តែមិនរង់ចាំឱ្យសិស្សស្ងាត់អស់ ១០០% ទេ បែរជានិយាយមេរៀនបន្តទាំងដែលនៅឃានសិស្ស ៣–៤ នាក់កំពុងដេកគ្នា។
- ដំណោះស្រាយ៖ រង់ចាំបន្តុះ ៣វិនាទីទៀត និងប្រើក្រសែភ្នែកឆើលទៅសិស្សដែលនៅដដែកគ្នា រហូតដល់ស្ងាត់គ្រប់គ្នាទើបនិយាយ។

៧. ផលវិបាកក្នុងការដោះស្រាយសិស្សពិស ឬសិស្សប្រឆាំងតបតក្នុងថ្នាក់

នៅពេលជួបសិស្សដែលរឹងទទឹង មិនព្រមធ្វើតាមការណែនាំ ឬនិយាយតបតនៅមុខមិត្តភក្តិ គ្រូចេញថ្មីច្រើនតែខឹងសម្បា ហើយរណ្តៅកទន់ជាមួយសិស្សនៅកណ្តាលថ្នាក់ (Power Struggle)។ ការប្រឈមមុខអាក់គ្នាជាសាធារណៈធ្វើឱ្យសិស្សកាន់តែខឹងព្រោះខ្លាចបាត់មុខ ហើយធ្វើឱ្យខាតយ៉ាងរៀនរបស់ថ្នាក់ទាំងមូល។ តិចនិចអាប់អារម្មណ៍ (De-escalation) ដូរយោះស្រាយបញ្ហាដោយរក្សាភាពម្ចាស់ការរបស់គ្រូ។

✍ វិធីសាស្ត្រដោះស្រាយ និងដំណើរការអនុវត្ត

- ដំហានទី១ - រក្សាភាពស្ងប់ស្ងាត់ និងសំឡេងទាប (Emotional Objectivity)៖ ដកដង្ហើមចូលមួយៗ កុំតម្លើងសំឡេង ឬបង្ហាញកំហឹងតបតទៅសិស្សវិញឱ្យសោះ។
- ដំហានទី២ - កែលម្អជាលក្ខណៈឯកជន (Private Redirection)៖ អាក់កិច្ចការឱ្យថ្នាក់ទាំងមូលរង្គើសិន រួចដើរទៅជិតតុសិស្សនោះ ហើយនិយាយតិចៗតែពីរនាក់ ដោយមិនឱ្យមិត្តភក្តិជិតខាងឮ។
- ដំហានទី៣ - ផ្តល់ជម្រើសឃានពីរដែន (Limited Choices)៖ ជំនួសឱ្យការបង្ខំអាច់ខាត ចូរផ្តល់ជម្រើស ២ ដែលអាចទទួលយកបាន (ឧ. "តើឯងចង់ធ្វើលំហាត់នេះនៅតុខ្លួនឯង ឬចង់មកអង្គុយធ្វើនៅតុមុខ?")។
- ដំហានទី៤ - សន្ទនាក្រោយយ៉ាងរៀន (Post-Lesson Restorative Chat)៖ ប្រសិនបើសិស្សនៅតែមិនសហការ សូមប្រាប់ដោយស្ងប់ស្ងាត់ថា «យើងនឹងដដែកគ្នា ២នាទីក្រោយចប់យ៉ាង» ហើយបន្តបង្រៀនថ្នាក់ធម្មតា។

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (មុខវិជ្ជា ជីវវិទ្យា ឬអក្សរសាស្ត្រខ្មែរ - ករណីសិស្សមិនប្រយកចិត្តរៀន)៖

- *សិស្សម្នាក់រុញសៀវភៅចេញ ហើយនិយាយថា «ខ្ញុំមិនចង់សរសេរទេ!»។ គ្រូថ្មីមិនស្រែកស្តីឱ្យពីមុខថ្នាក់ទេ តែដាក់លំហាត់ឱ្យថ្នាក់ធ្វើ រួចដើរទៅឱ្យបស្សរកិចៗថា៖ «គ្រូឃើញឬនដូចជាមិនសូវស្រួលចិត្តថ្ងៃនេះ តើមានបញ្ហាអ្វីមែនទេ? សូមសរសេរឱ្យបាន ២បន្ទាត់សិន ហើយចេញលេងចាំជជែកជាមួយគ្រូ»។ សិស្សនោះក៏ ៦ (ស្ងប់ចិត្ត) ហើយទាញបិចសរសេរ។*

✷ ហានិភ័យបន្តិច និងដំណោះស្រាយគន្លឹះ

- ផលវិបាក៖ *គ្រូថ្មីច្រើនគំរាមដាក់ទណ្ឌកម្មធ្ងន់ធ្ងរដែលខ្លួនមិនអាចអនុវត្តបានពិតប្រាកដ ធ្វើឱ្យបាត់បង់ទំនុកចិត្ត។*
- ដំណោះស្រាយ៖ *ប្រើប្រាស់ផលវិបាកសមហេតុផល (Logical Consequences) និងកសាងទំនាក់ទំនងវិជ្ជមានជាមួយសិស្សនោះនៅក្រៅម៉ោងរៀន។*

៨. ផលវិបាកក្នុងការគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀនដែលមានចំនួនសិស្សច្រើនកុះករ

នៅតាមសាលារៀនជារួមច្រើន ថ្នាក់រៀនមួយអាចមានសិស្សចាប់ពី ៤៥ ទៅ៦០ នាក់។ សម្រាប់គ្រូចេញថ្មី ថ្នាក់រៀនដែលមានសិស្សច្រើនកុះករបង្កផលវិបាកខ្លាំងក្នុងការដើរតួនិត្យសិស្សក្រុយ ការចែកសម្ភារៈ ការរៀបចំការងារក្រុម និងការចង់ចាំឈ្មោះសិស្ស។ ការរៀបចំប្លង់តុគ្រប់គ្រងតាមតំបន់ (Zone Management) និងការប្រើប្រាស់សកម្មភាពជាក្រុមគួរជួយដោះស្រាយបញ្ហានេះបានយ៉ាងល្អ។

☞ វិធីសាស្ត្រដោះស្រាយ និងដំណើរការអនុវត្ត

- ដំហានទី១៖ *បែងចែកថ្នាក់រៀនជា «តំបន់ ឬជួរ» (Zones / Rows) ហើយចាត់តាំងប្រធានជួរម្នាក់ៗឱ្យជួយចែក និងប្រមូលសន្លឹកកិច្ចការក្នុងរយៈពេល ១៥វិនាទី។*
- ដំហានទី២៖ *ប្រើសកម្មភាព «ដៃគូរអង្គុយជិតគ្នា» (Turn and Talk / Think-Pair-Share) ឬការបែរមុខចូលគ្នារវាងតុមុខនិងតុក្រោយ ជំនួសឱ្យការរំកិលតុធ្ងន់ៗក្នុងថ្នាក់ចង្អៀត។*
- ដំហានទី៣៖ *ផ្លាស់ប្តូរទីតាំងឈរអាន្យល់របស់គ្រូទៅកណ្តាលថ្នាក់ និងផ្នែកខាងក្រោយថ្នាក់ឱ្យបានញឹកញាប់ ដើម្បីឱ្យសិស្សក្រុយមានអារម្មណ៍ថាគ្រូនៅជិតជានិច្ច។*
- ដំហានទី៤៖ *ប្រើប្រាស់ក្តារឆ្នូនតូច ក្រដាសដៃ A-B-C-D ឬសញ្ញាដៃ ដើម្បីពិនិត្យចម្លើយសិស្សទាំង ៥០នាក់ក្នុងរយៈពេលតែមួយ។*

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (មុខវិជ្ជា ភាសារអង់គ្លេស ឬគីមីវិទ្យា - ថ្នាក់ចាន់សិល្បៈ ៥២នាក់)៖

- *នៅពេលពិនិត្យចម្លើយលំហាត់ គ្រូឱ្យសិស្សទាំង ៥២នាក់លើកបំណុំអក្សរ A, B, C, ឬ D ព្រមគ្នា។ គ្រូអាចមើលឃើញភ្លាមៗថាសិស្សនៅជួរណាឆ្លើយខុសច្រើន រួចយកពេលទៅពន្យល់បន្ថែមនៅតំបន់នោះដោយមិនបាច់ដើរមើលសៀវភៅម្នាក់មួយក្បាលៗ។*

✷ ហានិភ័យបន្ថែម និងដំណោះស្រាយគន្លឹះ

- ***ផលវិបាក៖*** *សិស្សដែលអង្គុយនៅជួរក្រោយបង្អស់ច្រើនតែមើលអក្សរលើក្តារខៀនមិនច្បាស់ និងងាយជាប់ការរំខានផ្លាកអារម្មណ៍។*
- ***ដំណោះស្រាយ៖*** *សរសេរអក្សរលើក្តារខៀនឱ្យធំច្បាស់ៗ ចែកក្តារខៀនជា ៣ផ្នែកយ៉ាងរបៀប និងដាស់ប្តូរវេនសិស្សអង្គុយពីមុខ-ពីក្រោយរៀងរាល់ខែ។*

រូបភាពទី៣៖ ការប្រើប្រាស់បំណែចម្លើយ និងសញ្ញាដៃដើម្បីវាយតម្លៃសិស្សទូទាំងថ្នាក់យ៉ាងរហ័ស (បង្កើតដោយ Gemini AI)

៩. ផលវិបាកក្នុងការបង្រៀនថ្នាក់ដែលមានសិស្សពូកែ និងសិស្សខ្សោយណាយគ្នា

នៅក្នុងថ្នាក់រៀនតែមួយ តែងតែមានសិស្សរៀនលឿន សិស្សមធ្យម និងសិស្សរៀនយឺត។ គ្រូបេក្ខជ្ជថ្មីច្រើនតែបង្រៀនដោយប្រើល្បឿន និងលំហាត់តែមួយកម្រិតដូចគ្នា (One-Size-Fits-All) ដែលធ្វើឱ្យសិស្សពូកែធ្វើហើយមុនអស្ដុយទំនេរដដែកគ្នា រីឯសិស្សខ្សោយធ្វើមិនទាន់ក៏បោះបង់ចោល។ ការបង្រៀនតាមកម្រិតសមត្ថភាព (Differentiated Instruction - Tomlinson) គឺជាដំណោះស្រាយដ៏សំខាន់បំផុត។

➽ វិធីសាស្ត្រដោះស្រាយ និងដំណើរការអនុវត្ត

- ដំហានទី១ - រៀបចំលំហាត់ ៣ កម្រិត (Tiered Assignments)៖ ដាក់លំហាត់លើក្តារខៀនជា ៣ កម្រិត គឺ កម្រិតមូលដ្ឋាន (ផ្កាយ១ ★ សម្រាប់គ្រប់គ្នា), កម្រិតអនុវត្ត (ផ្កាយ២ ★★), និងកម្រិតស៊ីជម្រៅ (ផ្កាយ៣ ★★★ សម្រាប់សិស្សធ្វើហើយរលឿន)។
- ដំហានទី២ - ប្រើប្រាស់មេរៀនបង្ហាញចម្រុះ (Multimodal Input)៖ ពន្យល់មេរៀនដោយភ្ជាប់ទាំងពាក្យសម្ដី រូបភាព ស្យាក្រាម និងឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង ដើម្បីជួយសិស្សគ្រប់របៀបរៀន។
- ដំហានទី៣ - រៀបចំក្រុមចម្រុះសមត្ថភាព និងក្រុមតាមកម្រិត (Flexible Grouping)៖ ពេលខ្លះដាក់សិស្សពូកែឱ្យជួយសិស្សខ្សោយ ហើយពេលខ្លះប្រមូលសិស្សខ្សោយ ៤–៥ នាក់មកពន្យល់បន្ថែមជាមួយគ្រូ។

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (មុខវិជ្ជា ភូមិវិទ្យា ឬគណិតវិទ្យា)៖

- ក្នុងយ៉ោងគណិតវិទ្យា គ្រូដាក់លំហាត់ ★ (អនុវត្តរូបមន្តផ្ទាល់), ★★ (ចំណោទ ២ដំហាន), និង ★★★ (ចំណោទវិភាគ)។ សិស្សគ្រប់រូបចាប់ផ្តើម ★ និង ★★ ឱ្យចប់ ហើយសិស្សពូកែដែលហើយមុន អាចបន្តធ្វើលំហាត់ ★★★ ដោយមិនអស្ដុយទំនេរអំឡុងម៉ោងមិត្តភក្តិ។

✷ ហានិភ័យបន្ថែម និងដំណោះស្រាយគន្លឹះ

- ផលវិបាក៖ ការបែងចែកសិស្សជា «ក្រុមខ្សោយ» ជារឿងធ្ងន់ធ្ងរអាចធ្វើឱ្យសិស្សមានអារម្មណ៍ក្តៅចិត្ត និងបាត់បង់ទំនុកចិត្ត។
- ដំណោះស្រាយ៖ ផ្លាស់ប្តូរសមាសភាពក្រុមជាប្រចាំ និងឱ្យសិស្សជ្រើសរើសកម្រិតលំហាត់ដោយខ្លួនឯងតាមគោលការណ៍ «Challenge by Choice»។

១០. ផលវិបាកក្នុងការជួយសិស្សរៀនយឺត ឬខ្វះចំណេះដឹងមូលដ្ឋាន

គ្រូបង្រៀនចេញថ្មីច្រើនជួបផលវិបាកនៅពេលឃើញសិស្សមួយចំនួននៅក្នុងថ្នាក់មិនទាន់ចេះចំណេះដឹងមូលដ្ឋានពីថ្នាក់ក្រោម (ឧ. អានមិនទាន់ស្ទាត់ ឬមិនចេះប្រមាណវិធីប្រភាគ) មែលធ្វើឱ្យពួកគេមិនអាចរៀនមេរៀនថ្មីបាន។ ដំនួសឱ្យការបន្ទោសសិស្ស គឺចនិចជួយជ្រោមជ្រែងជាដំហានៗ (Instructional Scaffolding - Vygotsky) ដួយឱ្យសិស្សរៀនយឺតអាចឈានឡើងតាមទាន់មិត្តភក្តិ។

➽ វិធីសាស្ត្រដោះស្រាយ និងឧបករណ៍ជួយជ្រោមជ្រែងសំខាន់ៗ

- **ការបំបែកកិច្ចការធំជាដំហានតូចៗ** (Task Breakdown)៖ បំបែកលំហាត់វែងៗឱ្យទៅជាដំហានទី១ ទី២ និងទី៣ ដោយមានឧទាហរណ៍គំរូ (Worked Example) នៅពីមុខ។
- **ការផ្តល់ឃ្លាគំរូ និងវាក្យគន្លឹះ** (Sentence Starters & Word Banks)៖ ផ្តល់តារាងវាក្យគន្លឹះ ឬឃ្លាផ្តើមប្រយោគនៅលើក្តារខៀន ដើម្បីជួយសិស្សខ្លាយឱ្យចាប់ផ្តើមសរសេរបាន។
- **ការប្រើប្រាស់តារាងរៀបចំគំនិត** (Graphic Organizers)៖ ប្រើតារាងប្រៀបធៀប ឬដ្យាក្រាម ដើម្បីជួយសិស្សឱ្យមើលឃើញទំនាក់ទំនងនៃមេរៀនដោយងាយ។
- **ការរៀបចំ «មិត្តជួយមិត្ត»** (Peer Buddy System)៖ ដាក់សិស្សដែលរអាត់ឆ្លាត់ និងរៀនពូកែឱ្យអង្គុយជិតសិស្សរៀនយឺត ដើម្បីជួយពន្យល់បន្តមេពេលធ្វើលំហាត់។

ឧទាហរណ៍ដាក់ស្តែង (មុខវិជ្ជា ភាសាខ្មែរ ឬវិទ្យាសាស្ត្រ - ការសរសេរកថាខណ្ឌសង្ខេប)៖

- សម្រាប់សិស្សដែលសរសេរមិនចេញ គ្រូផ្តល់ឃ្លាផ្តើមលើក្តារខៀន៖ «ម្ជុលរហាតុសំខាន់ទី១ គឺ... ពីព្រោះ ...។ ចំណែកឯចំណោះត្រាយគួរធ្វើគឺ...»។ សិស្សរៀនយឺតអាចបំពេញគំនិតចូលក្នុងទម្រង់នេះបានដោយដោគដិយ។

✷ ហានិភ័យបន្តេម និងចំណោះត្រាយគន្លឹះ

- **ផលវិបាក៖** នៅពេលគ្រូដួយសិស្សខ្លាយខ្លាំងពេក (ដូចជាប្រាប់ចម្លើយត្រាប់ៗ) សិស្សនឹងទម្លាប់រង់ចាំកែជំនួយគ្រូ មិនព្យមគិតដោយខ្លួនឯង។
- **ចំណោះត្រាយ៖** បន្តយការដួយជ្រោមជ្រែងបន្តិចម្តងៗ (Gradual Release) នៅពេលសិស្សចាប់ផ្តើមធ្វើបានដោយខ្លួនឯង។
-

១១. ផលវិបាកក្នុងការបំផុសឱ្យសិស្សរៀនខ្មាសហ៊ានឆ្លើយសំណួរ និងបញ្ចេញមតិ

នៅពេលគ្រូថ្មីសួរសំណួរទៅកាន់ថ្នាក់ទាំងមូល តែងតែឃានតែសិស្សពូកែ ៣–៤ នាក់ដដែលៗប៉ុណ្ណោះដែលលើកដៃឆ្លើយ ខណៈសិស្សភាគច្រើនទៀតអង្គុយស្ងៀមដោយសារខ្លាចឆ្លើយខុស ខ្មាសមិត្តភក្តិ ឬខ្វះទំនុកចិត្ត។ ការកសាងបរិយាកាសសុវត្ថិភាពផ្លូវចិត្ត (Psychological Safety) និងវិធីសួរសំណួរដោយរចនាសម្ព័ន្ធជួយឱ្យសិស្សគ្រប់រូបហ៊ាននិយាយ។

➽ វិធីសាស្ត្រដោះស្រាយ (៤ ដំហានបម្លែនភាពក្លាហានរបស់សិស្ស)

- ដំហានទី១ - ទុកពេលឱ្យគិតមុនហៅឆ្លើយ (Wait Time ៥–៧ វិនាទី)៖ បន្ទាប់ពីសួរសំណួរ គ្រូត្រូវរង់ចាំ ៥ វិនាទីឱ្យសិស្សគ្រប់គ្នាគិតសិន មុននឹងហៅឈ្មោះសិស្សឱ្យឆ្លើយ។
- ដំហានទី២ - ឱ្យពិភាក្សាជាមួយដៃគូជាមុន (Pair-Share Before Whole Class)៖ ឱ្យសិស្សរាល់គ្នានិយាយចរឆ្លើយប្រាប់មិត្តជិតខាង ១នាទីសិន ដើម្បីឱ្យសិស្សរៀនយានទំនុកចិត្តថាខ្លួនយានចរឆ្លើយត្រូវ។
- ដំហានទី៣ - ដើរស្តាប់ និងផ្តល់កម្លាំងចិត្តមុនហៅ (Warm Call)៖ ពេលសិស្សពិភាក្សាដៃគូ គ្រូដើរស្តាប់សិស្សរៀន ហើយខ្សឹបប្រាប់ថា «ចឆ្លើយប្អូនល្អណាស់ បន្តិចទៀតជួយចែករំលែកប្រាប់ថ្នាក់យើងណា!»។
- ដំហានទី៤ - ផ្តល់តង្វាយលើការព្យាយាម ទោះចឆ្លើយមិនទាន់ត្រូវទាំងស្រុង៖ ហាមសើចចំអកគ្នាក្នុងថ្នាក់ និងសរសើរភាពក្លាហានរបស់សិស្សដែលហ៊ានដើមឆ្លើយ។
- ដំហានទី៥ - ប្រើតិចនិច «សុំជំនួយពីមិត្តភក្តិ» (Phone a Friend)៖ ប្រសិនបើសិស្សគាំងឆ្លើយមិនចេញ អនុញ្ញាតឱ្យសិស្សនោះហៅមិត្តម្នាក់ជួយបន្តែម រួចឱ្យសិស្សដើមសង្ខេបឡើងវិញ។

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (មុខវិជ្ជា សីលធម៌-ពលរដ្ឋវិជ្ជា ឬភាសាខ្មែរ)៖

- សិស្ស «នារី» ជាសិស្សរៀនមិនដែលហ៊ានលើកដៃ។ ពេលធ្វើ Pair-Share គ្រូដើរទៅជិតក្រុមនារីនិយាយត្រូវ គ្រូញញឹមលើកទឹកចិត្ត។ ពេលដល់វគ្គចែករំលែក គ្រូហៅនារី ហើយនារីក៏ហ៊ានដើមឆ្លើយដោយទំនុកចិត្ត និងទទួលបានការទះដៃលើកទឹកចិត្តពីមិត្តរួមថ្នាក់។

✷ ហានិភ័យបន្តែម និងដំណោះស្រាយគន្លឹះ

- ផលវិបាក៖ ការហៅឈ្មោះសិស្សរៀនស្ទាមៗដោយមិនបានទុកពេលឱ្យគិត ឬពិភាក្សាដៃគូមុន អាចធ្វើឱ្យសិស្សភ័យស្លន់ស្លោ និងកាន់តែខ្លាចការឆ្លើយសំណួរ។
- ដំណោះស្រាយ៖ ប្រើប្រាស់តិចនិច «គិតម្នាក់ឯង → ពិភាក្សាដៃគូ → ហៅចែករំលែក (Warm Call)» ជានិច្ចសម្រាប់សំណួរពិបាកៗ។

១២. ផលវិបាកក្នុងការបង្កើតសំណួរបំផុសគំនិត និងការគិតកម្រិតខ្ពស់

គ្រូបង្រៀនបេក្ខជ្ញច្រើនច្រែនតែសួរសំណួរបិទ (Closed Questions) ដែលឆាន់ចង្ហើយត្រឹមតែ «បាទ/ចាស ឬ ទេ» ឬសំណួរទន្ទេញចាំងាយៗនៅកម្រិតទាប។ ការសួរសំណួរមិនច្បាស់លាស់ ឬទូលំទូលាយពេក ក៏ធ្វើឱ្យសិស្សវង្វេងមិនដឹងថាគ្រូចង់សួរពីអ្វីដែរ។ ការប្រើប្រាស់កម្រិតសំណួរតាមក្បួនទ្រឹស្តីរបស់ Bloom (Bloom's Taxonomy) ជួយដំរុញឱ្យសិស្សគិតវិភាគបានល្អជាងមុន។

☞ វិធីសាស្ត្រដោះស្រាយ និងដំណើរការអនុវត្ត

- ដំហានទី១ - រៀបចំសំណួរគន្លឹះទុកជាមុនក្នុងកិច្ចតែងការរៀន សរសេរសំណួរសំខាន់ៗ ៣-៥ សំណួរទុកជាមុន ជាជាងការនឹករលើកញ្ចប្រាប់ក្នុងម៉ោងបង្រៀន។
- ដំហានទី២ - ផ្តើមពីសំណួរងាយ ទៅសំណួរវិភាគ (Scaffolding Questions)៖ ផ្តើមពីសំណួរ «តើអ្វី...?» (ចងចាំ/យល់) ឈានទៅ «ហេតុអ្វី...? តើអ្នកអាចម្តេច...?» (វិភាគ/វាយតម្លៃ)។
- ដំហានទី៣ - សួរសំណួរតែមួយក្នុងរយៈពេលតែមួយ (One Question at a Time)៖ ជៀសវាងការសួរសំណួរ ២-៣ ក្បាលក្នុងប្រយោគតែមួយដែលធ្វើឱ្យសិស្សវិលមុខ។
- ដំហានទី៤ - ប្រើសំណួរដេញដោលពង្រីកគំនិត (Probing & Stretch It)៖ នៅពេលសិស្សឆ្លើយត្រូវហើយ សួរបន្តទៀតថា «ហេតុអ្វីបានជាអ្នកគិតដូច្នេះ? តើអាចផ្តល់ឧទាហរណ៍មួយបានទេ?»។

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (មុខវិជ្ជា ផែនដីវិទ្យា ឬដីវិទ្យា - រយៈពេលបរិស្ថាន)៖

- ជំនួសឱ្យការសួរថា «តើការកាប់ព្រៃឈើធ្វើឱ្យខូចបរិស្ថានមែនទេ?» (សិស្សគ្រាន់តែឆ្លើយថា មែន!) គ្រូថ្មីប្តូរមកសួរថា៖ «ប្រសិនបើព្រៃឈើនៅតំបន់ជុំវិញបឹងទន្លេសាបត្រូវបាត់បង់ តើវានឹងប៉ះពាល់ដល់ជីវភាពប្រជានេសាទយ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ?»។

✷ ហានិភ័យបន្តុះ និងដំណោះស្រាយគន្លឹះ

- ផលវិបាក៖ គ្រូថ្មីច្រើនហៅឈ្មោះសិស្សមុន រួចទើបសួរសំណួរ (ឧ. "សុខា! តើ...?") ដែលធ្វើឱ្យសិស្ស ៤០នាក់ទៀតឈប់គិត ព្រោះដឹងថាគ្រូសួរតែសុខា។
- ដំណោះស្រាយ៖ ប្រើបច្ចេកទេស «សួរសំណួរទៅកាន់ក្លាក់ទាំងមូល → ទុកពេលគិត ៥វិនាទី → ទើបហៅឈ្មោះសិស្សម្នាក់ឱ្យឆ្លើយ»។

១៣. ផលវិបាកក្នុងការដឹកនាំការងារក្រុមដែលសិស្សពឹងផ្អែកតែលើមិត្តភក្តិពូកែ

នៅពេលគ្រូចេញថ្មីដាក់កិច្ចការឱ្យសិស្សធ្វើជាក្រុម បញ្ហាដែលរកឃើញញឹកញាប់បំផុតគឺ សិស្សពូកែម្នាក់ ឬពីរនាក់ធ្វើការងារទាំងអស់ ឧណា:សមាជិកផ្សេងទៀតរអ៊ូរទាំរង្គើល ឬជជែកគ្នាលេង (Free-Riding / Social Loafing)។ បញ្ហានេះកើតឡើងនៅពេលកិច្ចការក្រុមគ្មានការបែងចែកការទទួលខុសត្រូវបុគ្គល (Individual Accountability - Aronson & Patnoe, 2011)។

☞ វិធីសាស្ត្រដោះស្រាយ (គោលការណ៍ទាំង ៥ នៃការងារក្រុមជោគជ័យ)

១. *កំណត់ទំហំក្រុមតូចល្មម (៣ ទៅ ៤ នាក់)៖* ជៀសវាងការបង្កើតក្រុមធំពេក (៧–៨ នាក់) ដែលធ្វើឱ្យសិស្សមួយចំនួនគ្មានការងារធ្វើ។

២. *តម្រូវឱ្យគិត និងសរសេរម្នាក់ឯងមុនចូលក្រុម (Individual First)៖* សិស្សម្នាក់ៗត្រូវសរសេរគំនិតខ្លួនឯងយ៉ាងហោចណាស់ ២ចំណុចក្នុងសៀវភៅជ្រាង មុននឹងបង្ហិលកុពីតាក្បាក្រុម។

៣. *បែងចែកភូនាទី និងពណ៌បិចខុសគ្នា (Roles & Color-Coding)៖* ផ្តល់ភូនាទីច្បាស់លាស់ និងឱ្យសមាជិកម្នាក់ៗសរសេរចំណែករបស់ខ្លួនលើក្រដាសក្រមរដោយប្រើពណ៌បិចរៀងខ្លួន។

៤. *ហៅអ្នកវាយការណ៍ដោយរើចៃដន្យ (Numbered Heads Together)៖* ឱ្យសមាជិកក្នុងក្រុមរាប់លេខ ១ ដល់ ៤ ហើយនៅពេលចប់ម៉ោង គ្រូហៅលេខណាមួយរដោយរើចៃដន្យឱ្យឡើងបកស្រាយតំណាងក្រុម។

៥. *ដាក់ពិន្ទុទាំងលទ្ធផលក្រុម និងការចូលរួមបុគ្គល៖* វាយតម្លៃទាំងស្នាដៃរួម និងការធ្វើយសំណួររបស់សមាជិកម្នាក់ៗ។

ឧទាហរណ៍ដាក់ស្នើ (មុខវិជ្ជា ផែនដីវិទ្យា ឬសីលធម៌-ពលរដ្ឋវិជ្ជា)៖

- *គ្រូប្រើតិចនិច «Numbered Heads Together»៖ សិស្សក្រុម ៤នាក់ពិភាក្សាគ្នា ហើយគ្រូប្រកាសថា៖ «សូមប្រាកដថាសមាជិកគ្រប់គ្នាក្នុងក្រុមយល់ចម្លើយច្បាស់ ព្រោះបន្តិចទៀតគ្រូនឹងចាប់ឆ្នោតរលេខ ១, ២, ៣ ឬ ៤ ឱ្យឡើងបកស្រាយ!» សិស្សពូកែចំជួយពន្យល់មិត្តក្នុងក្រុមយ៉ាងសកម្ម។*

✷ ហានិភ័យបន្ថែម និងដំណោះស្រាយគន្លឹះ

- *ផលវិបាក៖ ការដាក់លំហាត់ជាយរពេកដែលសិស្សម្នាក់អាចធ្វើចប់ក្នុង ១នាទី ធ្វើឱ្យការដាក់ជាក្រុមគ្មានន័យ និងបង្កសំឡេងជជែករលេង។*
- *ដំណោះស្រាយ៖ ប្រើការងារក្រុមសម្រាប់តែកិច្ចការណាដែលទាមទារការពិភាក្សា ការប្រមូលគំនិតច្នៃប្រឌិត ឬការរដោះស្រាយបញ្ហា។*

១៤. ផលវិបាកនៃកង្វះសម្ភារៈឧបទ្ទេស និងធនធានបង្រៀនក្នុងថ្នាក់

គ្រូបង្រៀនបច្ចុប្បន្នជារឿយៗជួបនូវបញ្ហាប្រឈមជាច្រើនក្នុងការបង្រៀនឱ្យសិស្សរៀនបានល្អ ដោយសារតែកង្វះសម្ភារៈបង្រៀនដែលមានគុណភាព។ ការខ្វះខាតនេះមិនត្រឹមតែធ្វើឱ្យមេរៀនរីងស្ងួតគ្មានជីវិតប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែវាក៏ប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងដល់ការយល់ដឹង និងការចងចាំរបស់សិស្សផងដែរ។ ដូច្នេះ ការប្រើប្រាស់សម្ភារៈបង្រៀនដែលមានស្រាប់ ឬការច្នៃប្រឌិតសម្ភារៈបង្រៀនដោយខ្លួនឯង ដែលមានតម្លៃថោក ឬមិនគិតថ្លៃ (Low-Cost / No-Cost Teaching Aids) គឺជាដំណោះស្រាយដ៏ល្អបំផុត។

☞ វិធីសាស្ត្រអាន និងដំណើរការអនុវត្ត

- ដំហានទី១ - ប្រើប្រាស់វត្ថុពិតជុំវិញខ្លួន និងធម្មជាតិ (Realia & Local Materials)៖ ប្រើស្លឹករឹម ផ្កា ដុំគ្រួស ដបទឹកប្លាស្ទិកចាស់ៗ ឬប្រអប់ក្រដាស ដើម្បីបង្រៀនមុខវិជ្ជាវិទ្យាសាស្ត្រ និងគណិតវិទ្យា។
- ដំហានទី២ - បង្កើតសម្ភារៈប្រើឡើងវិញបាន (Reusable Templates)៖ កាត់ក្រដាសកាតុង ឬសំបកកេសធ្វើជាបំណុលពាក្យ និងតារាងឆ្នូនសាមញ្ញ (អាក់ក្រដាសសក្នុងថង់ប្លាស្ទិកថ្លា សរសេរដោយហ្វឺតលុបបាន)។
- ដំហានទី៣ - ឱ្យសិស្សចូលរួមផលិតសម្ភារៈឧបទ្ទេសរួមគ្នា៖ គ្រូអាចណែនាំឱ្យសិស្សជួយគ្នារូបភាព ឬយកវត្ថុងាយៗពីផ្ទះមកចូលរួមក្នុងមេរៀន៖
    - "យកសំបកដបទឹកសុទ្ធទទេ ១ ម្នាក់ សម្រាប់ពិសោធន៍សម្ពាធទឹក និងខ្យល់"
    - "យកស្លឹករុក្ខជាតិ ២ប្រភេទពីភូមិ ដើម្បីសង្កេតទម្រង់ទន្សាយស្លឹកក្នុងរយៈពេលដ៏វិទ្យា"
    - "កាត់ក្រដាសសៀវភៅចាស់ៗធ្វើជាបំណុលអក្សរ A, B, C, D សម្រាប់ឆ្លើយសំណួរប្រចាំថ្ងៃ"

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (មុខវិជ្ជា រូបវិទ្យា ឬគណិតវិទ្យា - ការបង្រៀនដោយវត្ថុជាក់ស្តែង)៖

- ដើម្បីបង្រៀនពីបាទូស៊ីឡាំង និងកោន គ្រូថ្មីឱ្យសិស្សយកក្រដាសរឹងចាស់ៗមកមួយ និងកាត់បិទជាទម្រង់ស៊ីឡាំង និងកោនដោយផ្ទាល់ដៃ ធ្វើឱ្យសិស្សយល់រូបមន្តដែលក្រឡា និងមាឌយ៉ាងច្បាស់ដោយមិនចាំបាច់ទិញឧបករណ៍ថ្លៃៗ។

✷ ហានិភ័យបន្ថែម និងដំណោះស្រាយគន្លឹះ

- ផលវិបាក៖ គ្រូថ្មីខ្លះចំណាយថវិកាផ្ទាល់ខ្លួន និងអាចរវល់ចាយប់ជ្រៅថ្ងៃនេះដើម្បីធ្វើសម្ភារៈស្មុគស្មាញសម្រាប់ប្រើតែ ១ដង ដោយរួចរោះរោលៗ។
- ដំណោះស្រាយ៖ ផ្តោតលើសម្ភារៈដែលងាយធ្វើ ចំណាយពេលតិច អាចប្រើប្រាស់ឡើងវិញបានច្រើនដង និងចែករំលែកក្នុងក្រុមគ្រូបង្រៀនមុខវិជ្ជាជាមួយគ្នា។

១៥. ផលវិបាកក្នុងការពិនិត្យការយល់ដឹងរបស់សិស្សឱ្យបានត្រឹមត្រូវក្នុងម៉ោងរៀន

កំហុសដ៏ញើកញាប់របស់គ្រូចេញថ្មី គឺបន្ទាប់ពីពន្យល់មេរៀនចប់ គ្រូតែងសួរថា «តើប្អូនៗយល់ហើយឬនៅ?» ហើយនៅពេលឮសិស្ស ២–៣ នាក់ស្រែកថា «យល់ហើយ!» គ្រូក៏សន្មតថាសិស្សទាំងអស់យល់មេរៀនរួចបន្តទៅមុខទៀត។ របៀបដូចនេះ ទើបគ្រូភ្ញាក់ផ្អើលឃើញសិស្សជាច្រើនធ្លាក់។ វិធានិចពិនិត្យការយល់ដឹងជាក់ស្តែង (Check for Understanding - Lemov, 2021) ជួយឱ្យគ្រូដឹងកម្រិតយល់ដឹងពិតប្រាកដគ្រប់ៗក្នុងម៉ោងរៀន។

☞ វិធីសាស្ត្រដោះស្រាយ និងដំណើរការអនុវត្ត

- ដំហានទី១៖ *ដំនួសសំណួរ «តើយល់ទេ?» ដោយការដាក់សំណួរខ្លី ១ ឬ ២ ឱ្យដល់ឱ្យសិស្សសរសេរចម្លើយលើក្រដាសព្រាង ឬក្តារឆ្នូនតូច រួចលើកបង្ហាញគ្រូពិនិត្យ (Show Me)។*
- ដំហានទី២ - ការដើរសង្កេតដោយគោលដៅ (Active Observation)៖ *ពេលសិស្សធ្វើលំហាត់ គ្រូដើរជុំវិញសៀវភៅសិស្សយ៉ាងហោចណាស់ ៦នាក់ (សិស្សពូកែ ២នាក់, មធ្យម ២នាក់, ខ្សោយ ២នាក់) ដើម្បីសង្កេតមើលកំហុសទូទៅ។*
- ដំហានទី៣ - សំបុត្រចេញពីថ្នាក់ (Exit Ticket ៣នាទីចុងក្រោយ)៖ *ឱ្យសិស្សធ្វើលំហាត់ខ្លី ១ឬ៣ដាក់លើក្រដាសតូចប្រគល់ឱ្យគ្រូមុនចេញលេង ហើយគ្រូបែងចែកក្រដាសនោះជា ៣ដុំ (យល់ច្បាស់, យល់ខ្លះ, មិនទាន់យល់) ដើម្បីកែសម្រួលមេរៀនថ្ងៃស្អែក។*

✎ ទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (គ្រប់មុខវិជ្ជា - ការប្រើប្រាស់សំណួរសង្ខេបការយល់ដឹងគ្រប់ៗ)៖

- *បន្ទាប់ពីពន្យល់ពីភាពខុសគ្នារវាង «នាមសាធារណៈ» និង «នាមអសាធារណៈ» គ្រូអានពាក្យចំនួន ៥ រួចឱ្យសិស្សលើកប្រាប់ដៃ ១ បើជានាមសាធារណៈ និងលើកប្រាប់ដៃ ២ បើជានាមអសាធារណៈ។ គ្រូមើលឃើញភ្លាមៗថាសិស្សណាខ្លះនៅច្រឡំ ហើយពន្យល់បញ្ជាក់បន្តមួយភ្លាមៗ។*

✷ ហានិភ័យបន្តិច និងដំណោះស្រាយគន្លឹះ

- ផលវិបាក៖ *គ្រូថ្មីច្រើនហៅតែសិស្សដែលលើកដៃឱ្យឆ្លើយ ធ្វើឱ្យគ្រូយល់ច្រឡំថាសិស្សទូទាំងថ្នាក់ចេះអស់ហើយ។*
- ដំណោះស្រាយ៖ *ប្រើប្រាស់ការហៅឈ្មោះចម្រុះ និងការឆ្លើយឆ្លងគ្នាដោយបំណុល ឬប្រាប់ដៃ ដើម្បីទទួលបានទិន្នន័យពីសិស្ស ១០០% ក្នុងថ្នាក់។*

រូបភាពទី៤៖ ការកសាងទំនាក់ទំនងវិជ្ជមានជាមួយសិស្ស និងកិច្ចសហការជាមួយមាតាបិតា (បង្កើតដោយ Gemini AI)

១៦. ផលវិបាកនៃបន្ទុកកែកិច្ចការសិស្សច្រើនពេក និងការផ្តល់ព័ត៌មានត្រឡប់

គ្រូបង្រៀនចេញថ្មីជាច្រើននាំយកសៀវភៅលំហាត់សិស្សរាប់រយក្បាលទៅកែនៅផ្ទះរៀងរាល់យប់ រហូតដល់អស់កម្លាំង និងគ្មានពេលរៀបចំមេរៀនថ្មី ហើយពេលចែកសៀវភៅឱ្យសិស្សវិញ សិស្សគ្រាន់តែមើលពិន្ទុរួចបិទសៀវភៅទុកដោយមិនបានរៀនពីកំហុសឆ្គងឡើយ។ ការប្រើប្រាស់តិចនិចកែកិច្ចការឆ្លាតវៃ (Targeted Grading & Peer/Self-Assessment) *ជួយកាត់បន្ថយបន្ទុកគ្រូ និងបង្កើនការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស។*

☞ វិធីសាស្ត្រដោះស្រាយ និងដំណើរការអនុវត្ត

- **ដំណាន់ទី១៖** *អនុវត្ត «ការកែផ្ទៀងផ្ទាត់ក្នុងថ្នាក់»* (In-Class Self & Peer Grading) *សម្រាប់លំហាត់អនុវត្តប្រចាំថ្ងៃ ដោយឱ្យសិស្សប្តូរសៀវភៅគ្នាកែតាមអក្រាំណែលើការងារយៈពេល ៥នាទី។*
- **ដំណាន់ទី២៖** *ផ្តោតការកែរបស់គ្រូលើ «ចំណុចគន្លឹះ»* (Focused Rubric Grading) *រយៈជ្រើសរើសកែលម្អតែលំហាត់សំខាន់ៗ ១ឬ២ ខ្លឹមប៉ុណ្ណោះក្នុងមួយសន្លឹកកិច្ចការ។*
- **ដំណាន់ទី៣៖** *កែក្នុងអំឡុងពេលដើរពិនិត្យក្នុងថ្នាក់* (Live Marking / Circulate & Mark)៖ *ពេលសិស្សកំពុងធ្វើលំហាត់ គ្រូកាន់បិចក្រហមដើរគូសធីក (✓) ឬណែនាំផ្ទាល់លើសៀវភៅសិស្សបាន ១០–១៥ នាក់ស្មើៗក្នុងម៉ោងរៀន។*

ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (គ្រប់មុខវិជ្ជា - ថ្នាក់បឋម និងមធ្យមសិក្សា)៖

- ដំនួសឱ្យការប្រមូលសៀវភៅទាំង ៤៥ក្បាលរទៅកែគ្រប់លំហាត់ គ្រូឱ្យសិស្សផ្លាស់ធ្នាក់ចន្លើយជាមួយគូក្នុងថ្នាក់ រួចគ្រូប្រមូលកែ «សន្លឹក Exit Ticket» ១ទ្ធ័រតូចនៅចុងម៉ោង ដែលគ្រូអាចពិនិត្យចប់ទាំង ៤៥សន្លឹកក្នុងរយៈពេលត្រឹមតែ ៧នាទីប៉ុណ្ណោះ!

✷ ហានិភ័យបន្តុះ និងដំណោះស្រាយគន្លឹះ

- ផលវិបាក៖ ការប្រគល់កិច្ចការដែលកែរួចយឺតយ៉ាវពេក (ខ្.២–៣ សប្តាហ៍ក្រោយ) ធ្វើឱ្យព័ត៌មានត្រឡប់លែងមានប្រសិទ្ធភាពព្រោះសិស្សភ្លេចមេរៀននោះហើយ។
- ដំណោះស្រាយ៖ ផ្តល់ព័ត៌មានត្រឡប់តាមៗក្នុងម៉ោងរៀន ឬនៅដើមបន្ទាប់ រោយបង្ហាញ «កំហុសរួម ដែលសិស្សច្រើនធ្វើខុស» នៅលើក្តារខៀនដើម្បីកែលម្អរួមគ្នា។

១៧. ផលវិបាកនៃសិស្សមិនធ្វើកិច្ចការផ្ទះ និងខ្លះទម្លាប់ស្ងួយសិក្សា

គ្រូបង្រៀនថ្មីតែងតែជួបបញ្ហាសិស្សមួយចំនួនមិនធ្វើកិច្ចការផ្ទះ ឬលួចចម្លងកិច្ចការផ្ទះពីមិត្តភក្តិនៅមុនម៉ោងរៀន។ មូលហេតុចម្បងគឺកិច្ចការផ្ទះនោះមានចំនួនច្រើនពេក ពិបាកពេកសិស្សធ្វើម្នាក់ឯងនៅផ្ទះមិនកើត ឬគ្រូដាក់កិច្ចការផ្ទះហើយមិនដែលពិនិត្យ។ ការរៀបចំប្រព័ន្ធកិច្ចការផ្ទះដែលមានគោលបំណងច្បាស់លាស់ ជួយបណ្តុះទម្លាប់ស្ងួយសិក្សាដល់សិស្ស។

☞ វិធីសាស្ត្រដោះស្រាយ និងដំណើរការអនុវត្ត

- ដំហានទី១៖ ដាក់កិច្ចការផ្ទះក្នុងបរិបាណតិច តែផ្តោតលើគុណភាព (ខ្.លំហាត់ត្រឹម ២–៣ ទ្ធ័រដែលចំណាយពេល ១៥–២០ នាទី) និងត្រូវប្រាកដថាសិស្សបានរៀនពីរបៀបធ្វើវារួចហើយក្នុងថ្នាក់។
- ដំហានទី២៖ អនុវត្តប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យកិច្ចការផ្ទះយ៉ាងរហ័សនៅដើមម៉ោង ដូចជា៖
  - ការដាក់សៀវភៅកិច្ចការផ្ទះបើកទុកលើតុ ឧណ:សិស្សកំពុងធ្វើកិច្ចការ Do Now ដើម្បីឱ្យគ្រូដើរចុះហត្ថលេខា ឬបោះត្រា ២នាទី
  - ការយកលំហាត់ ១ទ្ធ័រពីកិច្ចការផ្ទះមកធ្វើជាសំណួរប្រឡងខ្លីដើមម៉ោង (Homework Quiz) ដើម្បីការពារការលួចចម្លងគ្នា
  - ការផ្តល់ដំណើរលំហាត់កិច្ចការផ្ទះតាមកម្រិតសមត្ថភាព (កម្រិតមូលដ្ឋាន និងកម្រិតឈានមុខ)
- ដំហានទី៣៖ បង្កើត «ក្តីបដួយកិច្ចការផ្ទះ ១៥នាទី» នៅម៉ោងចេញលេង ឬមុនចូលរៀន សម្រាប់ជួយសិស្សដែលជួបការលំបាកមិនអាចធ្វើនៅផ្ទះបាន។

ឧទាហរណ៍ដាក់ស្អង (មុខវិជ្ជា គណិតវិទ្យា ឬភាសាអង់គ្លេស)៖

- មុនចប់ម៉ោង ៣នាទី គ្រូឱ្យសិស្សកត់កិច្ចការផ្ទះ ២ទ្ធ័រ និងឱ្យសិស្សសាកល្បងធ្វើដំហានទី១នៃលំហាត់នោះនៅក្នុងថ្នាក់សិន ដើម្បីប្រាកដថាសិស្សគ្រប់គ្នាចេះធ្វើមុនត្រឡប់ទៅផ្ទះ។

- នៅពីក្រោយថ្នាក់ ប្រធានក្រុមនីមួយៗពិនិត្យវត្តមានកិច្ចការផ្ទះក្នុងក្រុមខ្លួន ១នាទី រួចគ្រូកែចំណុចពិបាកលើក្តារខៀន។

*** ហានិភ័យបន្តុះ និងដំណោះស្រាយគន្លឹះ**

- ផលវិបាក៖ ការដាក់ទណ្ឌកម្មឱ្យសិស្សឈរ ឬឱ្យចេញក្រៅថ្នាក់ពេលមិនបានធ្វើកិច្ចការផ្ទះ ធ្វើឱ្យសិស្សកាន់តែបាត់បង់ចំណង់ចំណូលចិត្តរៀនមេរៀនថ្មី។
- ដំណោះស្រាយ៖ តម្រូវឱ្យសិស្សបំពេញកិច្ចការផ្ទះដែលខ្វះនោះឱ្យចប់នៅម៉ោងសង្ហាក ដោយមានការណែនាំពីគ្រូ ឬមិត្តរួមក្រុម។

១៨. ផលវិបាកក្នុងការចំណាក់ចំនងជាមួយមាតាបិតា ឬអាណាព្យាបាលសិស្ស

គ្រូបង្រៀនចេញថ្មីច្រើនបានអារម្មណ៍ភ័យខ្លាច ឬស្ទាក់ស្ទើរក្នុងការទាក់ទងទៅមាតាបិតា ឬអាណាព្យាបាលសិស្ស ជាពិសេសនៅពេលសិស្សបានបញ្ហាវិន័យ ឬរៀនធ្លាក់ចុះ។ ប្រសិនបើគ្រូទាក់ទងទៅមាតាបិតាតែនៅពេលមានរឿងអវិជ្ជមាន មាតាបិតាអាចមានប្រតិកម្មការពារកូន ឬមិនសហការ។ ការកសាងភាពជាដៃគូបែបវិជ្ជមានជាមួយមាតាបិត គឺជាគន្លឹះដ៏មានប្រសិទ្ធភាព។

➽ វិធីសាស្ត្រដោះស្រាយ (៥ ដំណាក់កាលនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រកបដោយវិជ្ជាជីវៈ)

- ដំណាក់ទី១ - ផ្តើមទំនាក់ទំនងវិជ្ជមានជាមុន (Positive First Contact)៖ ផ្ញើសារ ឬទូរស័ព្ទប្រាប់ម៉ាតាបិតាអំពីទង្វើល្អ ឬការរីកចម្រើនរបស់កូនពួកគាត់នៅដើមឆមាស មុនពេលមានបញ្ហាកើតឡើង។
- ដំណាក់ទី២ - ប្រើបច្ចេកទេសសន្ទនា «សរសើរ - បញ្ហា - ដំណោះស្រាយរួម» (Feedback Sandwich)៖ ផ្តើមដោយចំណុចល្អរបស់សិស្ស បន្ទាប់មកលើកឡើងពីបញ្ហាដាក់ណាក់ និងបញ្ចប់ដោយសំណើសហការជួយសិស្ស។
- ដំណាក់ទី៣ - និយាយផ្អែកលើទិន្នន័យ និងកត្តាងជាក់ស្តែង៖ បង្ហាញសៀវភៅកិច្ចការ វត្តមាន ឬពិន្ទុជាក់ណាក់ ជាជាងការនិយាយវាយតម្លៃទូទៅ (ឧ. កុំនិយាយថា "កូនពូឌិលណាស់" តែនិយាយថា "សប្តាហ៍នេះប្អូនខានធ្វើកិច្ចការផ្ទះ ៣ដង")។
- ដំណាក់ទី៤ - ស្តាប់មតិ និងស្វែងយល់ពីស្ថានភាពគ្រួសាររបស់សិស្ស៖ សួរមាតាបិតាដោយការគោរពអំពីទម្លាប់របស់សិស្សនៅផ្ទះ ដើម្បីរកមូលហេតុពិតប្រាកដ។
- ដំណាក់ទី៥ - កំណត់ផែនការសកម្មភាពរួមគ្នា (Shared Action Plan)៖ ឯកភាពគ្នាលើសកម្មភាពជាយៗ ១–២ ចំណុចដែលគ្រូជួយនៅសាលា និងម៉ាតាបិតាជួយរំលឹកនៅផ្ទះ។
- **ទម្លាយព័ត៌ជាក់ស្តែង (ការជួប ឬទូរស័ព្ទពិភាក្សាជាមួយអាណាព្យាបាលសិស្សដែលរអាក់វត្តមានញឹកញាប់)៖**

- គ្រូនិយាយដោយសម្ដីគួរសម៖ «ជម្រាបសួរអ្នកម៉ែន! ខ្ញុំជាគ្រូបន្ទុកថ្នាក់របស់ សុខា។ នៅក្នុងថ្នាក់ សុខាជាសិស្សឆ្លាត និងគួរសមណាស់ ប៉ុន្តែសប្ដាហ៍នេះគាត់អវត្តមាន ៣ថ្ងៃដែលធ្វើឱ្យគាត់ពិបាកតាមរៀនគណិតវិទ្យា។ តើនៅផ្ទះគាត់មានការលំបាកអ្វីមែនទេអ្នកម៉ែន? ខ្ញុំចង់ពិភាក្សាជាមួយអ្នកម៉ែនដើម្បីជួយឱ្យគាត់រៀនទាន់ជំពូកក្ដីវិញ»។

✷ ហានិភ័យបន្ថែម និងដំណោះស្រាយគន្លឹះ

- *ផលវិបាក៖* ការដាក់ជាមួយមាតាបិតាទាំងកំហឹងភ្លាមៗក្រោយរោលសិស្សធ្វើខុស អាចបង្កជាការយល់ច្រឡំ និងទំនាស់រវាងគ្រូនិងអាណាព្យាបាល។
- *ដំណោះស្រាយ៖* រៀបចំចំណុចដែលត្រូវនិយាយទុកជាមុន និងប្រឹក្សាយោបល់ជាមួយគ្រូបន្ទុកថ្នាក់ ឬគណៈគ្រប់គ្រងសាលាចំពោះករណីរសើប។

១៩. យុទ្ធសាស្ត្របន្សំ៖ ការបង្រៀនតាមលំដាប់ (I do, We do, You do) + ការជួយជ្រោមជ្រែង (Scaffolding) + ការវាយតម្លៃរហ័ស

យុទ្ធសាស្ត្របន្សំ (Gradual Release + Scaffolding + Formative Check) គឺជាការរួមបញ្ចូលគ្នារវាងវិធីបង្រៀនតាមលំដាប់ «ខ្ញុំធ្វើ - យើងធ្វើ - អ្នកធ្វើ» ជាមួយនឹងការជួយជ្រោមជ្រែងសិស្សខ្លាយ និងការវាយតម្លៃរហ័ស។ នេះជាគ្រោងឆ្អឹងរបៀនដ៏ទីរឹងមាំបំផុតសម្រាប់គ្រូបង្រៀនចេញថ្មី ដើម្បីធានាថាយ៉ោងបង្រៀនមានរចនាសម្ព័ន្ធច្បាស់លាស់ និងសិស្សគ្រប់កម្រិតអាចធ្វើលំហាត់បានដោយរដោគដំយ។

☞ ដំណាងនៃការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្របន្សំ

- *ដំណាងទី១ - គ្រូបង្ហាញគំរូ និងបំបែកដំណាង (I do + Scaffolding)៖* គ្រូដោះស្រាយលំហាត់គំរូ ១ លើកការខៀនដោយមានស្រាល់ពីរបៀបគិតមួយដំណាងម្ដងៗ (Think-Aloud) និងសរសេរដំណាងគន្លឹះនៅជ្រុងការខៀន។
- *ដំណាងទី២ - អនុវត្តរួមគ្នា និងពិនិត្យការយល់ដឹង (We do + Check-in)៖* គ្រូនិងសិស្សធ្វើលំហាត់ទី២ រួមគ្នាដោយឱ្យសិស្សពិភាក្សាដៃគូ និងលើកបំណុចផ្ដើយ ឬប្រាប់ដៃដើម្បីពិនិត្យថាតើសិស្សយល់ដំណាងនីមួយៗឬនៅ។
- *ដំណាងទី៣ - អនុវត្តឯករាជ្យតាមកម្រិត (You do + Tiered Support)៖* ឱ្យសិស្សធ្វើលំហាត់ដោយខ្លួនឯង ខណៈគ្រូដើរជួយជ្រោមជ្រែងក្រុមសិស្សរៀនយឺត។
- *ដំណាងទី៤ - សំបុត្រចេញពីថ្នាក់ (Exit Ticket)៖* បញ្ចប់យ៉ោងដោយការធ្វើលំហាត់ខ្លី ១ឬ៣ដើម្បីវាស់ស្ទង់ការសម្រេចវត្ថុបំណងមេរៀន។

ឧទាហរណ៍ដាក់ស្ដែង (មុខវិជ្ជា គីមីវិទ្យា ឬគណិតវិទ្យា - ការផ្ដើងសម្ដីការគីមី)៖

- គ្រូបង្ហាញគំរូដំណាក់កាលទី១ (I do) រួចឱ្យសិស្សដើរតាមជាមួយគ្នា និងលើកទ្រឹស្តីដែលបង្ហាញមេគុណ (We do + Check)។ ពេលឃើញសិស្ស ៩០% ធ្វើត្រូវហើយ គ្រូឱ្យធ្វើលំហាត់ ៣ខ្នាត់ដោយខ្លួនឯង (You do) ឧទាហរណ៍:គ្រូដើរជួយសិស្ស ៤នាក់ដែលនៅជិនទាន់ច្បាស់។

✷ ហានិភ័យបន្ថយ និងដំណោះស្រាយគន្លឹះ

- *ដំណោះស្រាយ:* គ្រូថ្មីត្រូវផ្លាស់ប្តូរពីវគ្គ «គ្រូពន្យល់ (I do)» ទៅជា «សិស្សធ្វើម្នាក់ឯង (You do)» ភ្លាមៗ ដោយរំលងវគ្គអនុវត្តរួមគ្នា (We do)។
- *ដំណោះស្រាយ:* ចំណាយពេលឱ្យគ្រប់គ្រាន់លើវគ្គ «យើងធ្វើ (We do)» ដើម្បីឱ្យសិស្សភាគច្រើនធ្វើត្រូវមុននឹងដាក់លំហាត់ឯករាជ្យ។

២០. យុទ្ធសាស្ត្របន្សំ: កិច្ចការផ្តើមមោទ (Do Now) + ការកំណត់មោទ (Visual Timer) + ការដើរពិនិត្យក្បែរសិស្ស (Proximity Control)

យុទ្ធសាស្ត្របន្សំ (Do Now + Visual Timer + Proximity Control) គឺជាខ្សែសង្វាក់តឹងនិចគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀន និងពេលវេលាដ៏ឆានតិ្ធពេលបំផុតសម្រាប់គ្រូបង្រៀនចេញថ្មី ក្នុងការចាប់ផ្តើមយ៉ាងសិក្ខាឱ្យបានសណ្តាប់ធ្នាប់ ១០០% តាំងពីនាទីទី១។ វាជួយលុបបំបាត់ភាពរញ៉េរញ៉ៃនៅដើមយ៉ាង និងបង្កើតទម្លាប់ផ្តោតអារម្មណ៍ខ្ពស់ដល់សិស្ស។

✍ ដំណាងនៃការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្របន្សំ

- *ដំណាងទី១ - កិច្ចការផ្តើមយ៉ាងលើក្តារខៀន (Do Now):* សរសេរសំណួរឬលើកមេរៀនខ្លី ២ខ្នាត់នៅជ្រុងក្តារខៀនមុនសិស្សចូលថ្នាក់ ដើម្បីឱ្យសិស្សបើកសៀវភៅធ្វើភ្លាមៗពេលអង្គុយចុះ។
- *ដំណាងទី២ - ការកំណត់ម៉ោងច្បាស់លាស់ (Visual Timer):* ប្រកាសម៉ោងកំណត់ ៤នាទីសម្រាប់កិច្ចការ Do Now ដើម្បីបង្កើតស្មារតីប្រញាប់ប្រញាល់ធ្វើកិច្ចការ។
- *ដំណាងទី៣ - ការដើរពិនិត្យក្បែរសិស្ស និងពាក្យសរសើរ (Proximity + Positive Narration):* គ្រូដើរយឺតៗតាមជួរគុសិស្ស ពិនិត្យវត្តមានកិច្ចការផ្ទះ និងសរសើរសិស្សដែលចាប់ផ្តើមសរសេរបានរហ័ស។
- *ដំណាងទី៤ - ការកែរហ័ស និងភ្ជាប់ចូលមេរៀនថ្មី:* នៅពេលគ្រប់ ៤នាទី គ្រូហៅសិស្ស ២នាក់ឆ្លើយយ៉ាងរហ័ស រួចភ្ជាប់ចូលចំណងដើងមេរៀនថ្មីតែម្តង។

ឧទាហរណ៍ដាក់ស្តែង (គ្រប់មុខវិជ្ជា - ៥នាទីដំបូងនៃរយៈពេលសិក្ខា):

- សិស្សដើរចូលថ្នាក់ ឃើញលំហាត់ Do Now (៤នាទី) លើក្តារខៀន ក៏ដកសៀវភៅសរសេរភ្លាម។ គ្រូដើរតាមដួរកុំពីមុខទៅក្រោយ (Proximity) ធ្វើឱ្យថ្នាក់ស្ងាត់ជ្រាប ហើយគ្រូអាចពិនិត្យវត្តមានសិស្សចប់ដោយមិនខាតម៉ោងបង្រៀនសូម្បីតែ ១នាទី។

✷ ហានិភ័យបន្តុះ និងដំណោះស្រាយគន្លឹះ

- ដំណឹកបាក៖ ប្រសិនបើគ្រូដាក់កិច្ចការ Do Now ហើយរអ្គុយរើលទូរស័ព្ទនៅតុគ្រូ សិស្សក្រោយនឹងមិនធ្វើកិច្ចការនោះទេ។
- ដំណោះស្រាយ៖ ភ្ជាប់កិច្ចការ Do Now ជាមួយការដើរពិនិត្យតាមដួរ (Proximity Control) និងការផ្តល់ពិន្ទុលើកទឹកចិត្តជានិច្ច។

២១. ការទប់ស្កាត់ភាពធ្ងន់ធ្ងរចិត្ត (Teacher Burnout) និងការស្វែងរកគ្រូណែនាំ (Mentoring & PLC)

ការបង្រៀនគឺជាវិជ្ជាជីវៈដែលទាមទារថាមពលផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្តខ្ពស់។ ការសិក្សារបស់ Ingersoll & Strong (2011) បង្ហាញថា គ្រូបង្រៀនថ្មីដែលធ្វើការតែម្នាក់ឯងដោយគ្មានការប្រឹក្សាយោបល់ អាចនឹងជួបបញ្ហាភាពធ្ងន់ធ្ងរផ្លូវចិត្ត (Teacher Burnout) និងបាក់ទឹកចិត្ត។ ការចូលរួមក្នុងសហគមន៍សិក្សាវិជ្ជាជីវៈ (Professional Learning Community - PLC) ការស្វែងរកគ្រូណែនាំ (Mentoring) និងការថែរក្សាគុណភាពជីវិត គឺជាមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃនិរន្តរភាពអាជីព។

☞ វិធីសាស្ត្រដោះស្រាយ (គោលការណ៍ទាំង ៥ សម្រាប់គ្រូបង្រៀនថ្មី)

- ដំហានទី១ - ភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយគ្រូណែនាំ (Find a Mentor)៖ ស្វែងរកគ្រូដើរចាស់ ឬគ្រូបង្រៀនមុខវិជ្ជាដូចគ្នាដែលមានបទពិសោធន៍ និងទស្សនៈវិជ្ជមាន ដើម្បីពិគ្រោះយោបល់ប្រចាំសប្តាហ៍។
- ដំហានទី២ - ចូលរួមសកម្មក្នុងក្រុមបង្កទេស (PLC & Co-Planning)៖ ចែករំលែកកិច្ចតែងការ សន្លឹកកិច្ចការ និងសម្ភារៈខុបទ្វេសជាមួយសហការៈ ដើម្បីកាត់បន្ថយបន្ទុកធ្វើការម្នាក់ឯង។
- ដំហានទី៣ - កំណត់ព្រំដែនពេលវេលាធ្វើការ និងពេលសម្រាក (Work-Life Balance)៖ រៀបចំការវិភាគការងារឱ្យច្បាស់លាស់ ទុកពេលហាត់ប្រាណ គេងឱ្យគ្រប់គ្រាន់ និងសម្រាកនៅចុងសប្តាហ៍។
- ដំហានទី៤ - អនុវត្តការឆ្លុះបញ្ចាំងដែលស្ថាបនា (Constructive Self-Reflection)៖ ដើរលើញកំហុសឆ្គងក្នុងម៉ោងបង្រៀនថាជាឱកាសរៀនសូត្រ (Learning Opportunity) មិនមែនជាความបរាជ័យផ្ទាល់ខ្លួនទេ។
- ដំហានទី៥ - អបអរសាទរការរីកចម្រើនរបស់សិស្ស និងខ្លួនឯង៖ រក្សាទុកសារអរគុណ ឬស្នាដៃល្អៗរបស់សិស្ស ដើម្បីរំលឹកខ្លួនឯងអំពីគុណតម្លៃនៃវិជ្ជាជីវៈគ្រូបង្រៀន។

✧ ទាហរណ៍ជាក់ស្តែង (ការរៀបចំកិច្ចប្រជុំបង្កទេស និងការគាំទ្រគ្នារវាងគ្រូថ្មី)៖

- គ្រូបង្រៀនថ្មី ៣នាក់ដែលបង្រៀនកម្រិតថ្នាក់ទី៨ ដូចគ្នា បង្កើតក្រុមភូចមួយរដើម្បីចែករំលែកសន្លឹកកិច្ចការ និងជួបពិភាក្សាគ្នា ៣០នាទីរៀងរាល់រសៀលថ្ងៃសុក្រជាមួយប្រធានក្រុមបរទេសរ ធ្វើឱ្យការងារកាន់តែស្រាល និងមានគុណភាពខ្ពស់។

✷ ហានិភ័យបន្ថយ និងដំណោះស្រាយគន្លឹះ

- ផលវិបាក៖ គ្រូថ្មីខ្លះមានអារម្មណ៍ខ្មាសរអៀនមិនហ៊ានសួរ ឬសុំជំនួយពីគ្រូដើមចាស់ ព្រោះខ្លាចគេគិតថាខ្លួនគ្មានសមត្ថភាព។
- ដំណោះស្រាយ៖ ចងចាំថា ការសុំយោបល់ និងការរៀនសូត្រពីអ្នកដទៃគឺជាសញ្ញានៃអ្នកវិជ្ជាជីវៈដែលមានស្មារតីអភិវឌ្ឍខ្លួនជានិច្ច។

ការឆ្លុះបញ្ចាំង និងស្វ័យវាយតម្លៃការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់គ្រូចេញថ្មី

ដើម្បីឱ្យការបង្រៀនកាន់តែរីកចម្រើនពីមួយសប្តាហ៍ទៅមួយសប្តាហ៍ គ្រូបង្រៀនចេញថ្មីមិនចាំបាច់រង់ចាំរហូតដល់ពេលអនិការកិច្ច ឬការវាយតម្លៃប្រចាំឆ្នាំនោះទេ ប៉ុន្តែអាចប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ឆ្លុះបញ្ចាំង និងស្វ័យវាយតម្លៃងាយៗដូចខាងក្រោម៖

- **សំណួរឆ្លុះបញ្ចាំង ៣នាទីក្រោយម៉ោងបង្រៀន** (Post-Lesson 3-Question Reflection)៖ ក្រោយចប់ម៉ោងបង្រៀន គ្រូចំណាយ ៣នាទីកត់ត្រា៖ (១) តើសកម្មភាពអ្វីដែលសិស្សចូលរួមបានល្អបំផុតថ្ងៃនេះ? (២) តើត្រង់ចំណុចណាដែលសិស្សនៅវិលវល់? និង (៣) តើខ្ញុំនឹងកែលម្អអ្វី ១ចំណុចនៅម៉ោងក្រោយ?
- **សំបុត្រឆ្លើយតបរបស់សិស្សចំពោះការបង្រៀន** (Student Feedback Exit Slip)៖ នៅចុងខែ គ្រូឱ្យសិស្សសរសេរដោយមិនបាច់ដាក់ឈ្មោះលើក្រដាសតូចថា៖ "តើភាពនិចបង្រៀនណាមួយរបស់គ្រូដែលជួយឱ្យប្អូនដាយយល់មេរៀនបំផុត?" និង "តើប្អូនចង់ឱ្យគ្រូជួយបន្ថែមលើចំណុចអ្វី?"។
- **ការសង្កេតម៉ោងបង្រៀនរវាងមិត្តរួមអាជីព** (Peer Observation & Coaching)៖ អញ្ជើញគ្រូណែនាំ ឬមិត្តរួមអាជីពឱ្យចូលជួយសង្កេតម៉ោងបង្រៀន ២០–៣០ នាទី ដោយផ្តោតលើគោលដៅដាក់ណាក់មួយ (ដូចជាការគ្រប់គ្រងពេលវេលា ឬការសួរសំណួរ) ដើម្បីទទួលបានមតិស្ថាបនា។

ធនធានសម្រាប់ការសិក្សាស្វែងយល់បន្ថែម

លោកគ្រូ អ្នកគ្រូបេញ្ចថ្មី គរុនិស្សិត និងអ្នកអប់រំអាចសិក្សាស្វែងយល់បន្ថែមអំពីការដោះស្រាយផលវិបាកក្នុងការបង្រៀន តាមរយៈគេហទំព័រអប់រំដូចខាងក្រោម៖

- New Teachers: Fundamentals of Classroom Management (Edutopia): https://www.edutopia.org/article/new-teachers-classroom-management-resources/
- 8 Questions New Teachers Often Ask—Answered (Edutopia): https://www.edutopia.org/article/common-questions-new-teachers-ask/
- 3 Pieces of Advice for New Teachers on Flexibility (Edutopia): https://www.edutopia.org/article/tips-new-teachers-flexible
- Building Resilience as a New Teacher (Edutopia): https://www.edutopia.org/article/building-resilience-new-teacher/
- Research Says: New Teachers Face Three Common Challenges (ASCD): https://www.ascd.org/el/articles/new-teachers-face-three-common-challenges
- Facing First-Year Teaching Challenges and Solutions (ASCD): https://www.ascd.org/el/articles/facing-first-year-challenges
- What New Teachers Really Need to Know About Classroom Management (ASCD): https://www.ascd.org/blogs/what-new-teachers-really-need-to-know-about-classroom-management
- Solving Persistent Classroom Problems Through Inquiry (Edutopia): https://www.edutopia.org/article/solving-persistent-classroom-problems-inquiry-process/
- Reducing Reality Shock in Beginning Teachers (ResearchGate): https://www.researchgate.net/publication/271845479_Reducing_reality_shock_The_effects_of_classroom_management_skills_training_on_beginning_teachers
- Center on PBIS - Tier 1 Positive Behavior Support in the Classroom: https://www.pbis.org/pbis/tier-1

- Classroom Attention Getters to Use for Engaging Students (TeachHUB): https://www.teachhub.com/classroom-management/2024/04/classroom-attention-getters-to-use-for-engaging-students/
- New Generation Pedagogical Research Department / KAPE Resources: https://www.kapekh.org/en/what-we-do/16/?pro_id=40

ឯកសារយោង

Aronson, E., & Patnoe, S. (2011). *The jigsaw classroom: Building cooperation in the classroom* (3rd ed.). Pinter & Martin Ltd.

Ingersoll, R. M., & Smith, T. M. (2003). *The wrong solution to the teacher shortage*. Educational Leadership, 60(8), 30–33.

Ingersoll, R. M., & Strong, M. (2011). *The impact of induction and mentoring programs for beginning teachers: A critical review of the research*. Review of Educational Research, 81(2), 201–233.

Jones, F. H. (2007). *Tools for teaching: Discipline, instruction, motivation* (2nd ed.). Fredric H. Jones & Associates.

Kounin, J. S. (1970). *Discipline and group management in classrooms*. Holt, Rinehart and Winston.

Lemov, D. (2021). *Teach like a champion 3.0: 63 techniques that put students on the path to college*. Jossey-Bass.

Marzano, R. J., Marzano, J. S., & Pickering, D. J. (2003). *Classroom management that works: Research-based strategies for every teacher*. ASCD.

Santrock, J. W. (2017). *Educational psychology* (6th ed.). McGraw-Hill Education.

Tomlinson, C. A. (2014). *The differentiated classroom: Responding to the needs of all learners* (2nd ed.). ASCD.

Veenman, S. (1984). *Perceived problems of beginning teachers*. Review of Educational Research, 54(2), 143–178.

Wong, H. K., & Wong, R. T. (2018). *The first days of school: How to be an effective teacher* (5th ed.). Harry K. Wong Publications.

ផលវិបាកក្នុងការបង្រៀនសិស្សសម្រាប់គ្រូចេញថ្មី និងវិធីសាស្ត្រដោះស្រាយ

Challenges in Teaching for New Teachers and Effective Solutions

*សៀវភៅនេះត្រូវបានចងក្រងឡើងដោយ **រហង ឈុនឡេង** ក្នុងគោលបំណងផ្តល់ជា «**ម្គុរទ្វេសក៏អនុវត្ត**» សម្រាប់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូចេញថ្មី គរុសិស្ស គរុនិស្សិត និងអ្នកអប់រំ ក្នុងការស្វែងយល់ពីផលវិបាកក្នុងការបង្រៀន និងយកវិធីសាស្ត្រដោះស្រាយដ៏ងាយប្រសិទ្ធភាពមកប្រើប្រាស់ ដើម្បីកសាងទំនុកចិត្ត និងបរិយាកាសសិក្សាដ៏រស់រវើក។*

ចងក្រងដោយ៖ លោក ហេង ឈុនឡេង

ឆ្នាំ ២០២៦